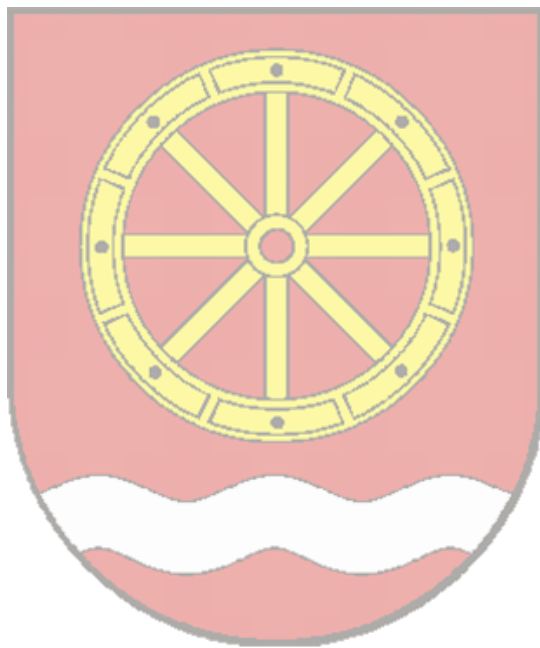

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU
REWITALIZACJI NA TERENIE
GMINY KOŁO

Spis treści

1.	Słowniczek pojęć	4
2.	Charakterystyka Gminy Koło	5
2.1.	Informacje podstawowe	5
2.2.	Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Koło	6
2.3.	Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Koło	8
3.	Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	12
3.1.	Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Koło	12
3.2.	Podział Gminy Koło na jednostki analityczne	14
3.3.	Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych	17
4.	Analiza wskaźnikowa Gminy Koło	21
4.1.	Sfera społeczna	21
4.2.	Sfera gospodarcza	35
4.3.	Sfera środowiskowa	37
4.4.	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	38
4.5.	Sfera techniczna	43
5.	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	45
6.	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	47
7.	Spis rycin	51
8.	Spis tabel	51

1. Słowniczek pojęć

REWITALIZACJA – rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni, gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji¹.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego poziomu przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami².

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic³.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

² Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

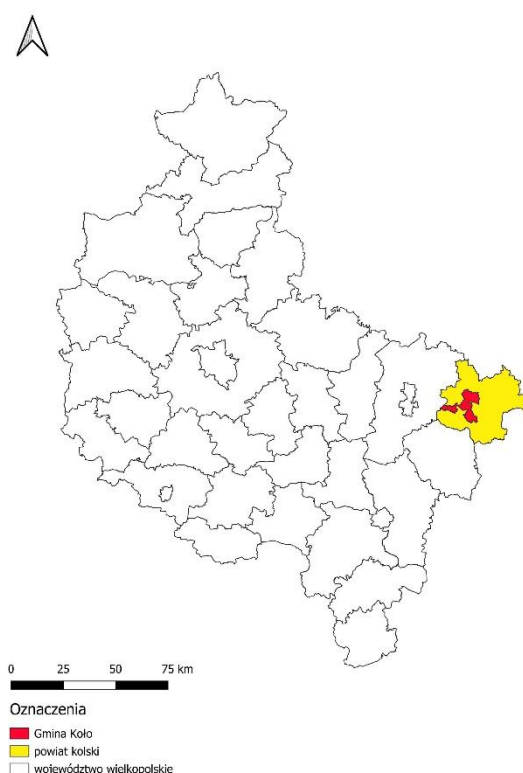
³ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

2. Charakterystyka Gminy Koło

2.1. Informacje podstawowe

Gmina Koło jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kolskim. Gmina graniczy z następującymi jednostkami powiatu kolskiego: od północy z gminą wiejską Babiak, od wschodu z gminą wiejską Grzegorzew, od południa z gminą miejską Koło oraz gminą wiejską Kościelec, od zachodu z gminą wiejską Osiek Mały oraz gminą wiejską Kramsk (pow. koniński). Co istotne, Gmina Koło jest tzw. „gminą obwarzankową”, która otacza Miasto Koło i jest z nim powiązana funkcjonalnie. Dodatkowo najbardziej na północ wysunięta część Miasta Koło dzieli Gminę na dwie części, a odległość dzieląca dwie najbliższe miejscowości po obu jej częściach (Ruchennę i Borki) wynosi zaledwie 200 metrów. Powierzchnia Gminy wynosi 103 km², co stanowi 10,2% powierzchni powiatu kolskiego. Populacja Gminy liczy 7 990 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2023 wg danych GUS), co w przełożeniu na powierzchnię kształtuje gęstość ludności na poziomie 77,57 os./km².

Gmina położona jest w odległości ok. 130 km od miasta wojewódzkiego Poznania (ok. 1 godzina 30 minut jazdy samochodem osobowym).

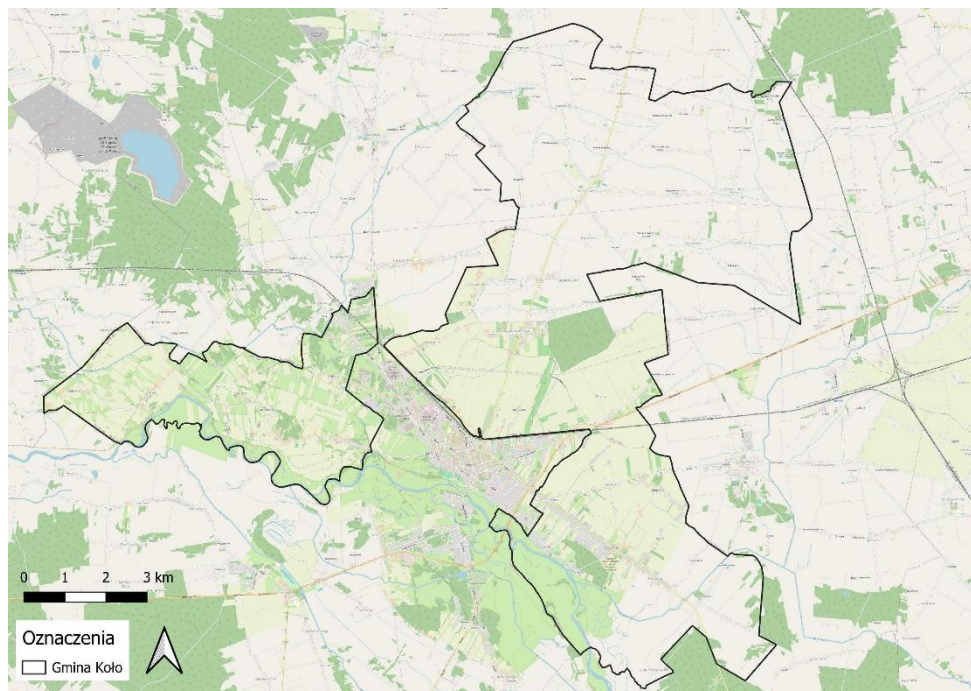

Ryc. 1. Położenie Gminy Koło na tle powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Siedziba władz samorządowych mieści się w Mieście Kole. Największą miejscowością gminy pod względem liczby mieszkańców jest Powiercie, zamieszkiwane przez 1 245 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2023 roku według danych Urzędu Gminy w Kole), co odpowiada 15,4% populacji całej Gminy. W skład Gminy wchodzi 24 jednostki pomocnicze, tj.: sołectwo Borki, sołectwo Chojny, sołectwo Czołowo, sołectwo Dzierawy, sołectwo Dąbrowa, sołectwo Kaczyniec, sołectwo Kamień, sołectwo Kielczew Górny, sołectwo Kielczew Smużny Czwarty, sołectwo Kielczew Smużny Pierwszy, sołectwo Leśnica, sołectwo Lucjanowo, sołectwo

Lubiny, sołectwo Mikołajówek, sołectwo Ochle, sołectwo Podlesie, sołectwo Powiercie, sołectwo Powiercie-Kolonia, sołectwo Przybyłów, sołectwo Ruchenna, sołectwo Skobielice, sołectwo Sokołowo, sołectwo Wandynów oraz sołectwo Wrząca Wielka.

Ryc. 2. Granice Gminy Koło

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Największy udział w strukturze użytkowania gruntów zajmują użytki rolne – 90,37%, natomiast lasy i grunty leśne – 4,57%.

2.2. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Koło

POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

Gmina Koło charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez teren Gminy z południowego-zachodu na południowy-wschód przebiega droga krajowa nr 92 o łącznej długości ok. 2,12 km, prowadząca z Rzepina do Kałuszyna. Przez obszar Gminy przebiega również droga wojewódzka nr 473 relacji Koło – Piotrków Trybunalski oraz droga wojewódzka nr 270 (łącznie ok. 16,5 km dróg wojewódzkich na terenie Gminy). Ponadto na sieć głównych połączeń drogowych składają się drogi powiatowe, a także drogi gminne. Co więcej, Gmina Koło znajduje się w niedużej odległości od istotnego korytarza tranzytowego jakim jest autostrada A2 relacji Świecko-Kukuryki.

W związku z bezpośrednim sąsiedztwem Gminy z Miastem Koło czas podróży samochodem osobowym z najbardziej oddalonej części Gminy do stolicy powiatu wynosi ok. 15 minut. Od miasta wojewódzkiego – Poznania dzieli Gminę Koło ok. 130 km (ok. 1 godz. 30 min jazdy samochodem).

Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się w sąsiednim mieście Koło przy ulicy Kolejowej 19. Umożliwiając tym samym podróż m.in. do Gorzowa Wielkopolskiego, Hrubieszewa, Kłodawy, Krakowa, Kutna, Leszna, Lublina, Poznania, Suwałk, Szczecina, Świnoujścia, Warszawy, Zbąszynka oraz Zielonej Góry.

W Gminie Koło funkcjonuje transport zbiorowy i jest realizowany przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Autobusowej S. A.. Co istotne obszar całej Gminy jest obsługiwany przez transport zbiorowy, który umożliwia szybkie połączenia z Miastem Koło, w którym skupia się większość usług społecznych.

POWIĄZANIA JEDNOSTEK OSADNICZYCH

Na terenie Gminy Koło nie występują obszary koncentracji usług finansowych, oświatowych, kulturalnych, sportowych i administracyjnych. Jest to spowodowane tym, iż Gmina Koło jest gminą wiejską otaczającą Miasto Koło. Z tego względu wskazane funkcje koncentrują się w sąsiednim mieście. Największy ruch budowlany obserwuje się na terenach graniczących z miastem, na terenach wsi Powiercie, Powiercie-Kolonia oraz Borki. Ośrodek ten nie posiada cech dominujących w stosunku do pozostałych miejscowości powiatu.

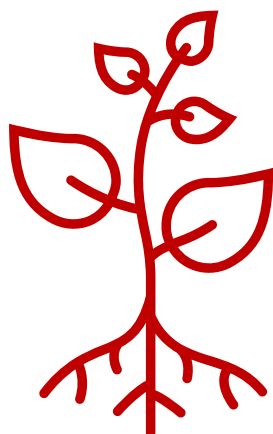
POWIĄZANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

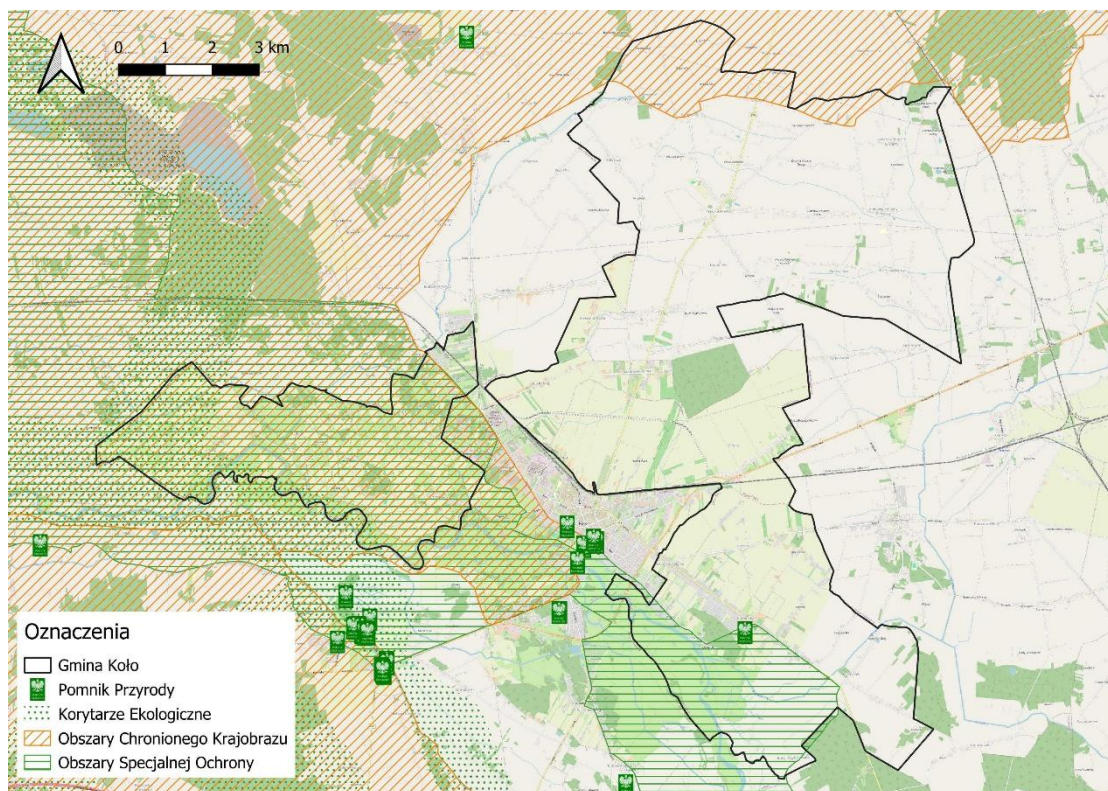
Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną J. Kondrackiego (zmodyfikowaną przez Solon i inni, 2018), Gmina Koło położona jest w obrębie dwóch mezoregionów – Wysoczyzny Kłódawskiej oraz Kotliny Kolskiej. Mezoregiony te wchodzą w skład makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej należącej do podprovincji Nizin Środkowopolskich, stanowiącego część Niżu Środkowoeuropejskiego.

W granicach administracyjnych Gminy Koło występują formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wśród nich można wymienić:

- **Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu** – obszar utworzony w celu ochrony obszaru zbliżonego do stanu naturalnego oraz zapewnia społeczeństwu warunków niezbędnych dla regeneracji sił w środowisku reprezentującym korzystne właściwości dla rozwoju turystyki i wypoczynku.
- **Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Warty”** – obszar jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łęgowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36. Ponadto teren ten jest istotną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym.
- **1 pomnik przyrody**

Ponadto przez teren Gminy Koło przebiega jeden korytarz ekologiczny – „Gopło”. Szczegóły przedstawiono na rycinie poniżej.

Ryc. 3. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Koło.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

2.3. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Koło

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Jednym z podstawowych czynników wpływających na rozwój jednostek samorządu terytorialnego jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian. Gmina Koło jest trzecią najbardziej zaludnioną gminą powiatu kolskiego – zamieszkuje ją 10% mieszkańców powiatu.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) za lata 2019-2023 wskazują na stopniowe wyludnianie się większości gmin powiatu kolskiego, wyjątek stanowią gminy Koło oraz Osiek Mały. W Gminie Koło średnia dynamika zmian liczby ludności w analizowanym okresie kształtowała się na poziomie 100,6%. Obserwowana sytuacja w Gminie Koło jest korzystna, zjawisko to spowodowane jest zachodzącą suburbanizacją – mieszkańcy miasta Koło przenoszą się na jego suburbia. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności gmin powiatu kolskiego w latach 2019-2023 przedstawiono w poniższej tabeli.

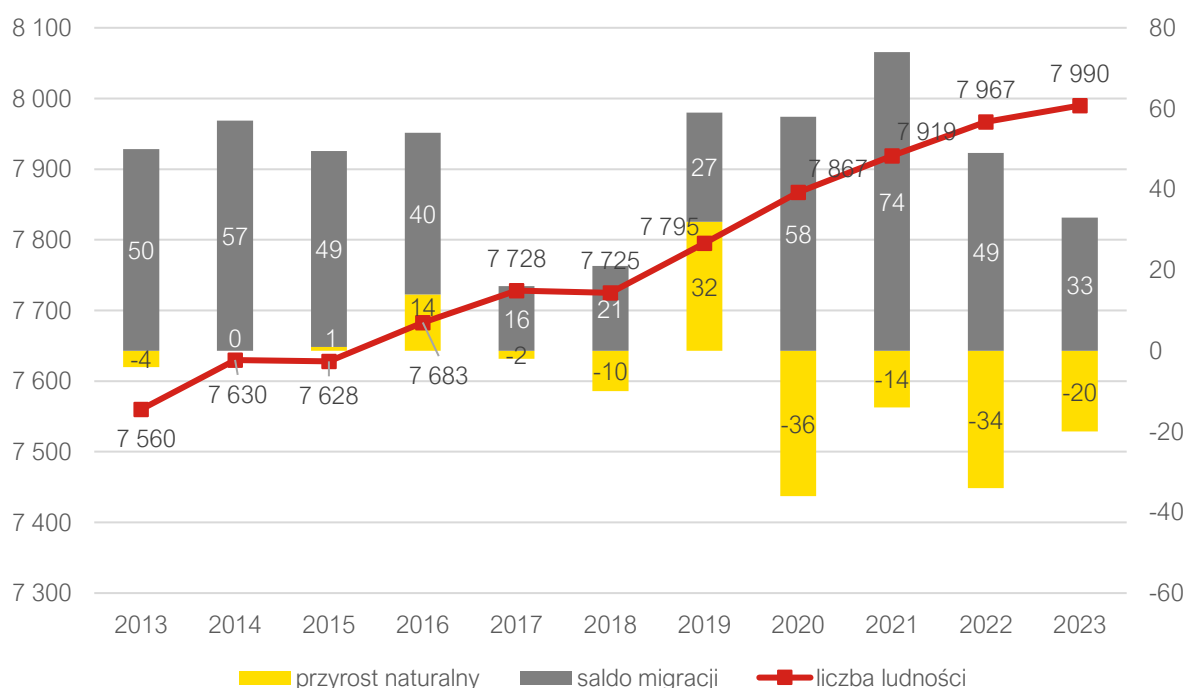
Tab. 1. Zmiany liczby ludności w powiecie kolskim w latach 2019-2023

JST	2019	2020	2021	2022	2023	udział w 2023 r.	średnia dynamika
Powiat kolski	86 727	83 538	82 751	82 104	81 562	100%	98,5%
m. Koło	21 686	20 480	20 064	19 686	19 417	24%	97,3%
Babiałak	7 831	7 574	7 473	7 398	7 351	9%	98,4%
Chodów	3 005	2 878	2 840	2 828	2 799	3%	98,3%
Dąbie	6 284	5 944	5 857	5 782	5 730	7%	97,7%
Grzegorzew	5 693	5 472	5 418	5 388	5 350	7%	98,5%
Kłodawa	12 801	12 200	12 040	11 903	11 820	14%	98,0%

Koło	7 795	7 867	7 919	7 967	7 990	10%	100,6%
Kościelec	6 855	6 736	6 768	6 795	6 773	8%	99,7%
Olszówka	4 502	4 242	4 207	4 168	4 127	5%	97,9%
Osiek Mały	6 155	6 160	6 204	6 254	6 289	8%	100,5%
Przedecz	4 120	3 985	3 961	3 935	3 916	5%	98,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizę demograficzną Gminy Koło przeprowadzono również uwzględniając okres 10-letni. Liczba mieszkańców Gminy Koło w 2013 roku wynosiła 7 560 osób, a w 2023 roku wzrosła się do 7 990 osób, co oznacza wzrost o 430 osoby. Na podstawie poniższego wykresu zauważyć można, że w latach 2018-2023 nastąpił bardziej dynamiczny wzrost liczby mieszkańców w Gminie – z 7 725 mieszkańców w 2018 roku do 7 990 w 2023 roku, stanowiąc przy tym najwyższą liczbę w całym analizowanym okresie. Warto zauważyć, że w analizowanym okresie występował ujemny przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów), jednak wyjątek stanowił 2015 (1) oraz 2019 rok (32), kiedy wystąpił dodatni przyrost naturalny. Najniższą wartość przyrostu naturalnego zauważono w 2020 roku (-36). Z kolei współczynnik salda migracji (różnica między osobami osiedlającymi się na terenie Gminy a osobami wyprowadzającymi się poza jej granice) we wszystkich analizowanych latach osiągał wartość dodatnią, a jego największe pozytywne natężenie zaobserwowano w 2021 roku, gdy osiągnął wartość 74. Zjawisko to związane było z postępującym zjawiskiem suburbanizacji. Omawiane zmiany demograficzne zostały kompleksowo przedstawione na poniższym wykresie.

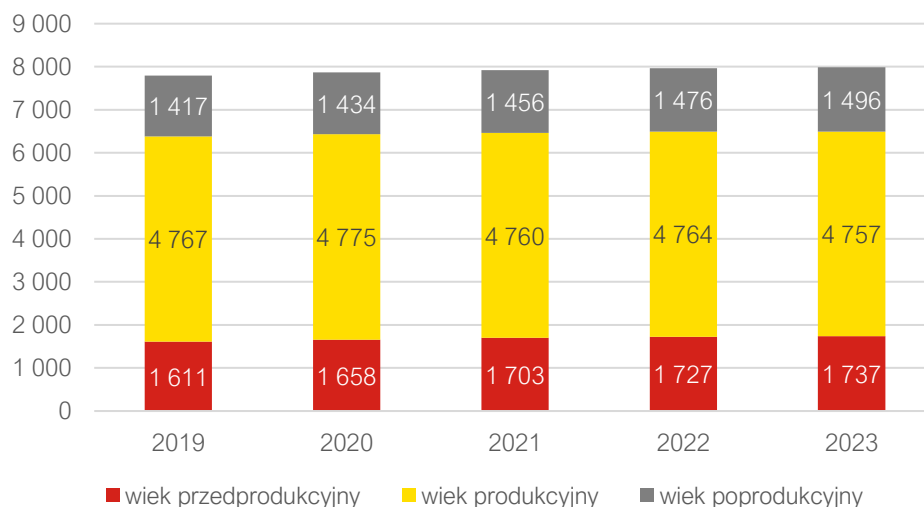

Ryc. 4. Zmiany liczby ludności w Gminie Koło w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważnym aspektem w analizie sytuacji demograficznej jest struktura ludności w podziale na ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy – dla mężczyzn przyjmuje się wiek 15-64 lata, z kolei dla kobiet 15-59 lat. W Gminie Koło na przestrzeni lat obserwuje się systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy niemalże stałej liczbie osób w wieku produkcyjnym. Jednak należy podkreślić, że liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym charakteryzuje tendencja wzrostowa, co jest zjawiskiem pozytywnym gdyż świadczy o korzystnych perspektywach rozwoju demograficznego

i atrakcyjności Gminy dla młodych rodzin. W 2023 roku w strukturze ludności udział osób w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 21,74%, natomiast osób w wieku poprodukcyjnym 18,72%. Strukturę ludności w Gminie Koło przedstawiono na poniższej rycinie.

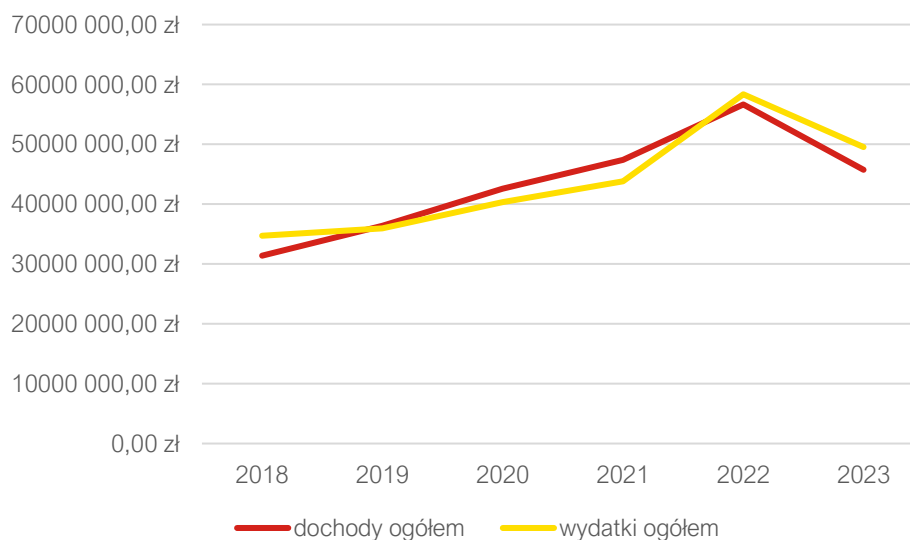

Ryc. 5. Struktura ludności w Gminie Koło w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

SYTUACJA EKONOMICZNA

W perspektywie ostatnich sześciu lat, wysokość dochodów w budżecie Gminy Koło wzrosła z poziomu 31,38 mln zł w 2018 roku do poziomu ponad 56,65 mln zł w 2022 roku. Natomiast wydatki w tym samym czasie zwiększyły się z poziomu 34,71 mln zł w 2018 roku do 58,35 mln zł w 2022 roku. W 2023 roku z kolei nastąpił spadek zarówno dochodów, jak i wydatków Gminy ze względu na ograniczenie inwestycji. W 2018, 2022 oraz 2023 roku występował deficyt budżetowy, z kolei w pozostałych latach Gmina posiadała nadwyżkę budżetową.

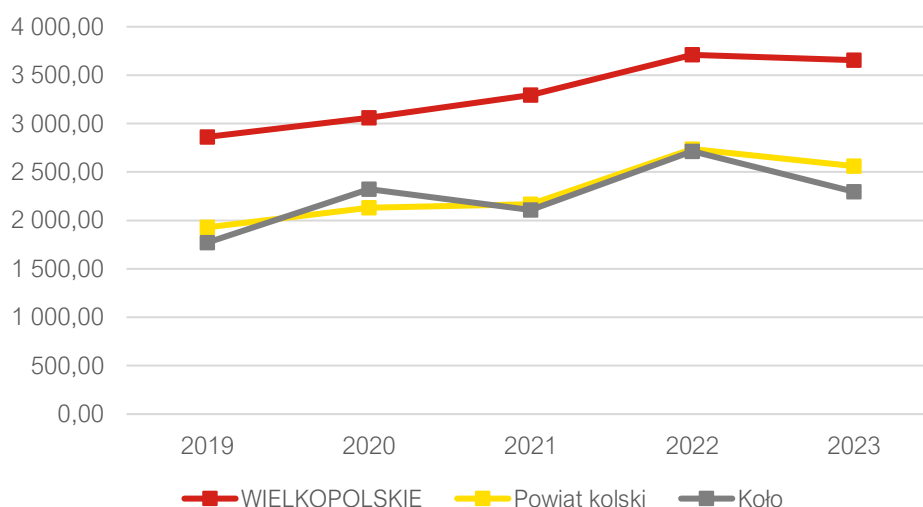

Ryc. 6. Wysokość dochodów i wydatków Gminy Koło w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W celu porównania zamożności danej gminy względem innych jednostek, należy odnieść poziom jej dochodów do liczby mieszkańców. Co do zasady, poziom dochodów na mieszkańca rósł, z wyjątkiem

2021 i 2023 roku. W 2023 roku w Gminie Koło wskaźnik ten osiągnął wartość 2 297,92 zł, z kolei w powiecie kolskim – 2 559,46 zł, a w województwie wielkopolskim – 3 656,67 zł. Porównanie dynamiki wzrostu dochodów Gminy Koło na tle powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 7. Dochody własne Gminy Koło na 1 mieszkańca w latach 2019-2023 na tle powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WNIOSKI Z DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH

Polityka przestrzenna Gminy Koło prowadzona jest głównie w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koło (dalej: Studium), uchwalone 29 listopada 2017 roku Uchwałą Nr XXXIII/279/2017. Studium to podstawowy dokument regulujący kwestie prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.

Stanowi również wyznacznik do tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które są podstawą systemu planowania przestrzennego na terenie gmin i stanowią akty prawa miejscowego.

Według stanu na 2023 rok, na terenie Gminy Koło obowiązywało 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmowały łącznie 0,8% obszaru całej Gminy.

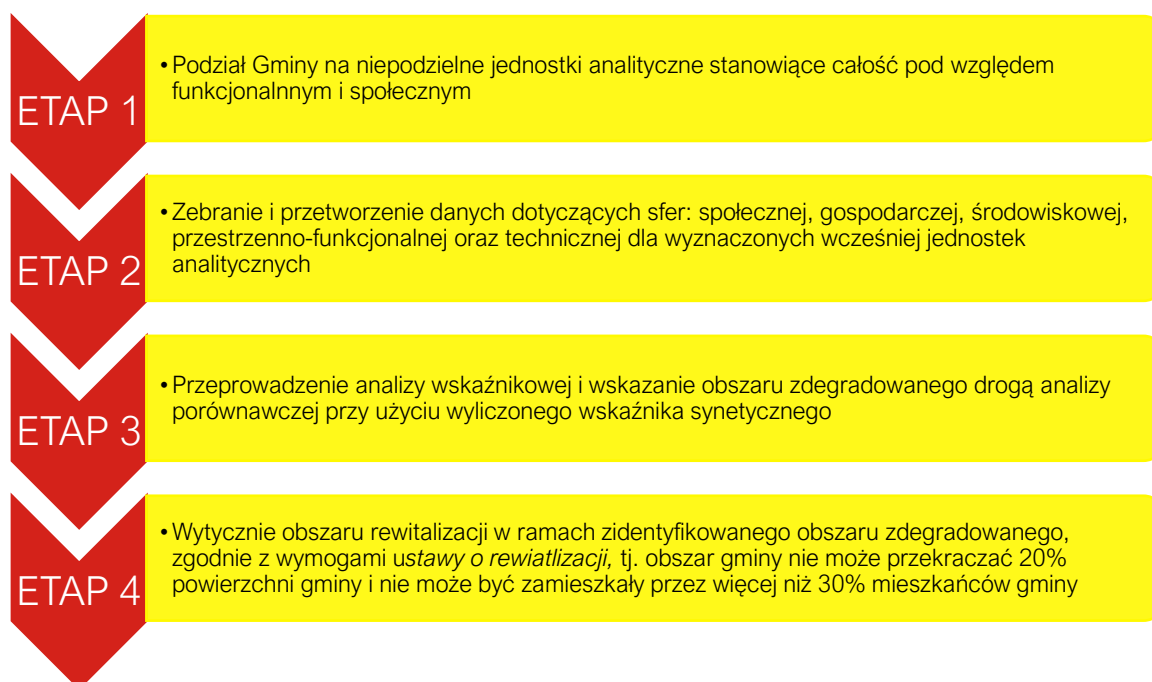
3. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

3.1. Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Koło

ETAPY PRAC

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Koło oraz zawarta w niej procedura delimitacji, opracowana została w sposób spełniający wymogi ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (*Dz. U. z 2024 r. poz. 278*) dalej: ustawa o rewitalizacji. Podczas opracowywania procedury delimitacji, korzystano także z wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa⁴.

Przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Koło metodyka zakładała czteroetapowy system pracy, który przedstawiony został na poniższej grafice.

⁴ Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departamentu Polityki Przestrzennej w ramach umowy nr DPP-U-POWER-173/16, której przedmiotem było: Opracowanie merytoryczne publikacji z zakresu diagnozy i delimitacji obszarów zdegradowanych, ISBN 978-83-7610-653-3

METODA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO

Z uwagi na fakt, że dobrane wskaźniki przedstawiane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie oparte na jednowymiarowych zasadach statystycznych pozostaje utrudnione. W przypadku analizy zjawisk złożonych, które opisuje się więcej niż jedną zmienną pojawiają się problemy, jakie nie występują w analizach prostych dla jednej zmiennej. Dlatego też, podstawą analizy wielowymiarowej jest wskaźnik syntetyczny, który pozwala na porównanie poszczególnych mierników i otrzymanie jednego wskaźnika poziomu rozwoju obszaru. Jest to możliwe dzięki standaryzacji różnych zmiennych niezależnie od ich rodzaju, znaku, wielkości i jednostek.

Standaryzacja danych służy sprowadzeniu zmiennych o różnej wartości i jednostkach do wzajemnej porównywalności. Wiąże się ona również z ustaleniem kierunku wpływu każdego ze wskaźników, czyli określeniem czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą. W przypadku stymulanty, wzrost wskaźnika oznacza pozytywny rezultat dla badanego zjawiska, natomiast w przypadku destymulanty – wzrost wartości zmiennej świadczy negatywnie o zjawisku.

Z tego względu, w celu standaryzacji wskaźników posłużono się metodą wyrażoną wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}, \text{ gdy zmienna jest stymulantą lub}$$

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} * (-1), \text{ gdy zmienna jest destymulantą,}$$

gdzie:

t_{ij} – standaryzowana wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

W ten sposób wartości większe od średniej dla całej Gminy po standaryzacji będą przyjmowały wartość dodatnią (korzystniejszą dla danej jednostki analitycznej), natomiast wartości mniejsze od średniej – wartość ujemną (niekorzystną dla danej jednostki analitycznej). Im niższa jest wartość standaryzowanego wskaźnika tym poziom koncentracji negatywnego zjawiska w danej jednostce analitycznej jest większy.

Ostatnim etapem wyznaczenia wskaźnika syntetycznego jest obliczenie średniej arytmetycznej zestandaryzowanych zmiennych dla każdej z badanych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wartość wskaźnika syntetycznego odpowiada na pytanie, czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o pozytywnym obrazie zjawisk w danej jednostce, natomiast niskie ukazują koncentrację zjawisk kryzysowych. W celu uzyskania wartości wskaźnika syntetycznego posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

Gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk dla jednostki analitycznej i ,

n – liczba wskaźników,

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

Zgodnie z przyjętą metodologią do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny jest ujemny (mniejszy niż 0) w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik syntetyczny tym poziom negatywnych zjawisk w danej sferze jest większy. Spośród wyznaczonych obszarów zdegradowanych wytyczono obszar rewitalizacji, który zgodnie z wymogami Ustawy o rewitalizacji, nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

3.2. Podział Gminy Koło na jednostki analityczne

Zgodnie z przedstawioną w powyższym rozdziale metodyką prac, przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

Dokonując podziału obszaru Gminy Koło na jednostki analityczne, zdecydowano wykorzystać istniejący podział na obręby ewidencyjne. W ten sposób wyodrębniono 25 jednostek analitycznych. Wykaz miejscowości zaliczonych do poszczególnych jednostek na terenie Gminy Koło przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 2. Jednostki analityczne wyznaczone w Gminie Koło

Jednostka analityczna		Wykaz miejscowości
Lp.	Nazwa	
1.	Aleksandrówka	Aleksandrówka
2.	Borki	Borki
3.	Chojny	Chojny
4.	Czołowo	Czołowo, Czołowo-Kolonia
5.	Dąbrowa	Dąbrowa
6.	Dzierawy	Dzierawy
7.	Kaczyniec	Kaczyniec
8.	Kamień	Kamień
9.	Kielczew Górny	Kielczew Górny
10.	Kielczew Smużny Czwarty	Kielczew Smużny Czwarty
11.	Kielczew Smużny Pierwszy	Kielczew Smużny Pierwszy
12.	Leśnica	Leśnica
13.	Lubiny	Lubiny
14.	Lucjanowo	Lucjanowo
15.	Mikołajówek	Mikołajówek
16.	Ochle	Ochle
17.	Podlesie	Podlesie
18.	Powiercie-Wieś	Powiercie-Wieś
19.	Powiercie-Kolonia	Powiercie-Kolonia
20.	Przybyłów	Przybyłów
21.	Ruchenna	Ruchenna
22.	Skobielice	Skobielice
23.	Sokołowo	Sokołowo
24.	Wandynów	Wandynów
25.	Wrząca Wielka	Wrząca Wielka

Źródło: opracowanie własne.

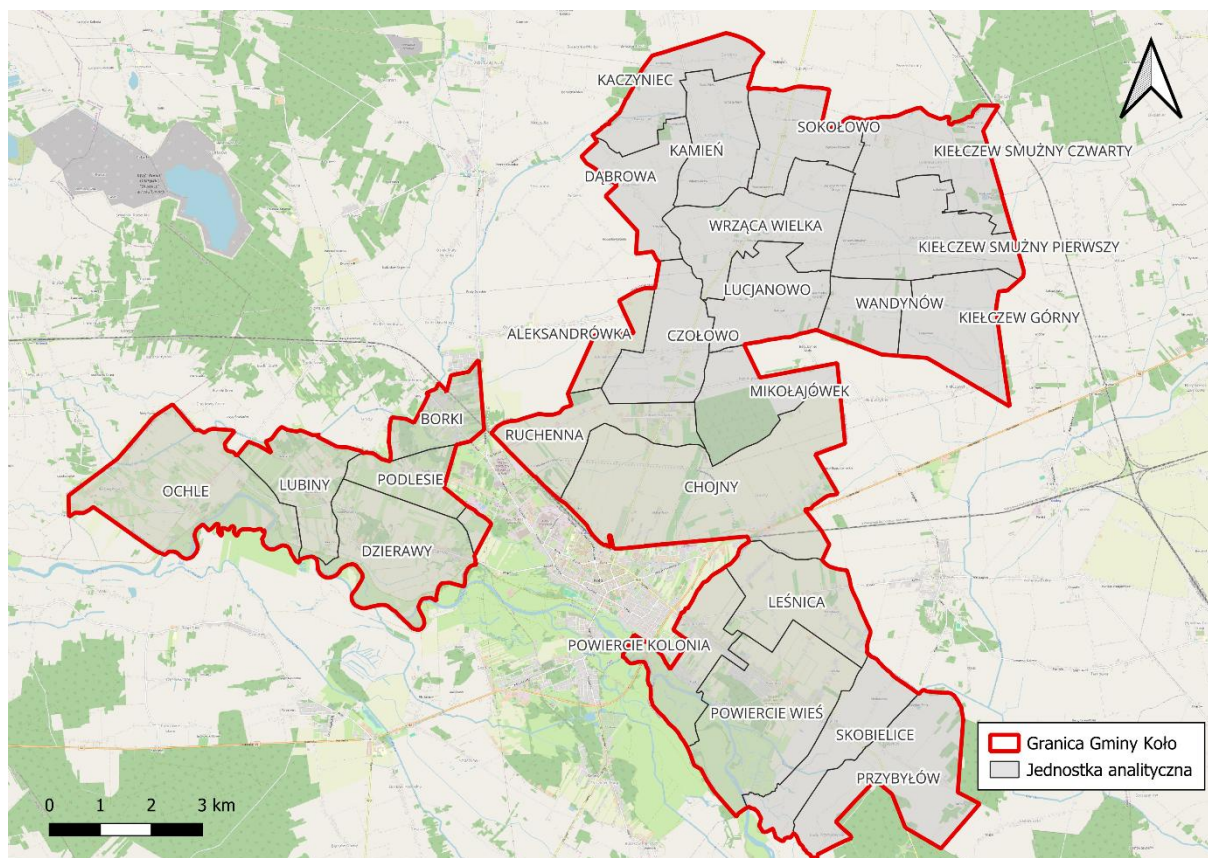
Największą jednostką analityczną pod względem liczby ludności jest „Powiercie – Wieś” zamieszkiwana przez 1 245 osób, natomiast najmniejszą pod tym względem jednostką jest „Aleksandrówka”, na terenie której mieszka 68 osób. Pod względem powierzchni największą jednostką jest „Chojny” o powierzchni ok. 10,92 km² (10,6% powierzchni Gminy), a najmniejszą „Aleksandrówka” o powierzchni ok. 1,25 km² (1,2% powierzchni Gminy). W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane odnośnie powierzchni i liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach.

Tab. 3. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Koło

Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1.	Aleksandrówka	1,253	1,2%	68	0,8%
2.	Borki	1,963	1,9%	767	9,5%
3.	Chojny	10,915	10,6%	359	4,4%
4.	Czołowo	3,71	3,6%	707	8,8%
5.	Dąbrowa	2,917	2,8%	161	2,0%
6.	Dzierawy	5,085	5,0%	347	4,3%
7.	Kaczyniec	3,01	2,9%	156	1,9%
8.	Kamień	3,332	3,2%	161	2,0%
9.	Kielczew Górny	3,868	3,8%	254	3,1%
10.	Kielczew Smużny Czwarty	4,274	4,2%	212	2,6%
11.	Kielczew Smużny Pierwszy	5,3	5,2%	332	4,1%
12.	Leśnica	4,125	4,0%	413	5,1%
13.	Lubiny	3,038	3,0%	88	1,1%
14.	Lucjanowo	3,495	3,4%	216	2,7%
15.	Mikołajówek	3,442	3,4%	186	2,3%
16.	Ochle	7,17	7,0%	269	3,3%
17.	Podlesie	1,855	1,8%	91	1,1%
18.	Powiercie-Wieś	7,254	7,1%	1 245	15,4%
19.	Powiercie-Kolonia	3,28	3,2%	649	8,0%
20.	Przybylów	5,717	5,6%	294	3,6%
21.	Ruchenna	3,904	3,8%	87	1,1%
22.	Skobielice	3,374	3,3%	157	1,9%
23.	Sokołowo	3,119	3,0%	313	3,9%
24.	Wandynów	2,08	2,0%	87	1,1%
25.	Wrząca Wielka	5,097	5,0%	450	5,6%

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawiony powyżej podział Gminy Koło na jednostki analityczne daje możliwość prowadzenia analiz porównawczych, a także obserwacji zjawisk kryzysowych w dłuższym okresie czasu. Na rycinach poniżej przedstawiono podział Gminy na jednostki analityczne w ujęciu przestrzennym.

Ryc. 8. Podział Gminy Koło na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne.

3.3. Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych

ZJAWISKA KRYZYSOWE

Celem analizy wskaźnikowej jednostek analitycznych, przedstawionej w dalszej części Diagnozy, jest zidentyfikowanie lokalnych problemów, które występują na terenie Gminy Koło. Pierwszym krokiem będzie ich prezentacja, a następnym zbadanie natężenia zjawisk kryzysowych występujących na terenie całej Gminy. Na potrzeby przedmiotowej analizy zgromadzono dane umożliwiające przedstawienie i zbadanie sfery społecznej z obszaru bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, problemów osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego, a także aktywności społecznej.

W sferze gospodarczej zbadano aktywność gospodarczą w poszczególnych jednostkach analitycznych. Z kolei w sferze środowiskowej skupiono się na analizie pokrycia azbestem i jakości powietrza w Gminie, a także natężenia ruchu drogowego. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej zbadano dostępność infrastruktury publicznej, dostępność komunikacyjną, ład przestrzenny oraz jakości terenów publicznych. Natomiast w przypadku sfery technicznej przeanalizowano stan techniczny przestrzeni publicznej, efektywność energetyczną oraz zapewnienie dostępności.

POZYSKANIE DANYCH

Proces analityczny, oparty na agregowaniu informacji w obrębie jednostek analitycznych przeprowadzono z wykorzystaniem danych ilościowych, uzyskanych z rejestrów instytucji samorządowych oraz oddziałów funkcjonujących na terenie Gminy Koło:

- Urzędu Gminy Koło,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole,
- Komendy Powiatowej Policji w Kole,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Kole,
- Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych).

Dane wyjściowe służące zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych pozyskane od wyżej wymienionych instytucji przekształcono na porównywalne wskaźniki obrazujące sytuację w danej sferze, zgodnie z wcześniej opisaną standaryzacją danych. Podczas doboru wskaźników dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty.

ZAKRES CZASOWY

Każdy z omawianych wskaźników zawiera informacje o zakresie czasowym jakiego dotyczy. Ma to na celu uszczegółowienie i doprecyzowanie występowania (trwania) danego zjawiska kryzysowego. Dane wykorzystane do analizy, a co za tym idzie obliczone wskaźniki dotyczyły głównie 2023 roku – na dzień opracowania analizy były to bowiem najbardziej aktualne dane możliwe do pozyskania.

Tab. 4. Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych

SFERA SPOŁECZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Kole	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	w 2023 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Powiatowy Urząd Pracy w Kole	Destymulanta	w 2023 r.
UBÓSTWO	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	w 2023 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	w 2023 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole	Destymulanta	w 2023 r.
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	w 2023 r.

	Liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (13-17 lat) w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi)	Komenda Powiatowa Policji w Kole	Destymulanta	w 2023 r.
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	w 2023 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	w 2023 r.
KAPITAŁ SPOŁECZNY	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych (I tura)	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	w 2024 r.
SFERA GOSPODARCZA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	w 2023 r.
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	w 2023 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
JAKOŚĆ POWIETRZA	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
NATEŻENIE RUCHU DROGOWEGO	Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Kole, Urząd Gminy Koło	Destymulanta	w 2023 r.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy

DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
ŁAD PRZESTRZENNY	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
SFERA TECHNICZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Liczba obiektów przestrzeni publicznej (place zabaw, skwery, zieleńce, place, inne ogólnodostępne przestrzenie publiczne) w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI	Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Koło	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023

Źródło: opracowanie własne.

4. Analiza wskaźnikowa Gminy Koło

4.1. Sfera społeczna

Sfera społeczna stanowi najważniejszy element diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Obszar zdegradowany wyznacza się na podstawie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby osób ze szczególnymi potrzebami lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W pozostałych sferach zjawiska kryzysowe mogą dotyczyć tylko jednej z nich, aby móc wyodrębnić obszar zdegradowany. Dalsza część podrozdziału przedstawia szczegółową charakterystykę sfery społecznej Gminy Koło.

BEZROBOCIE

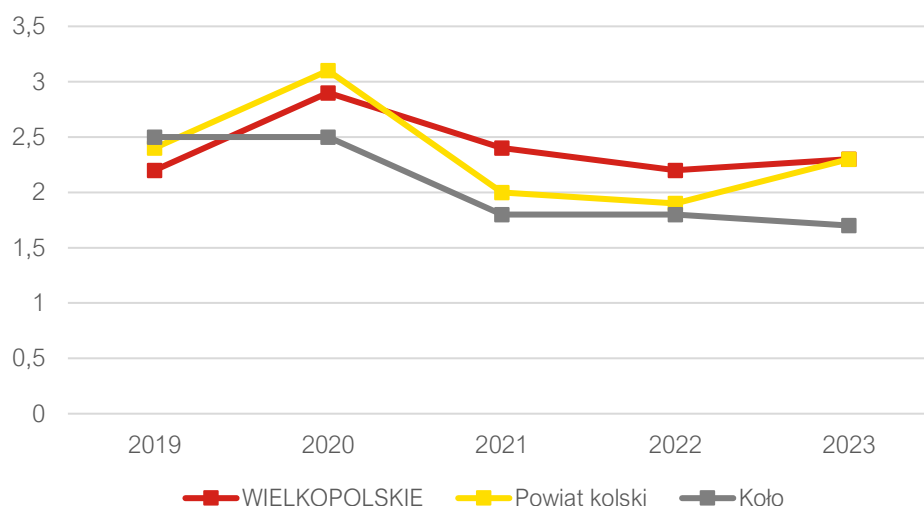
Bezrobotnym, w pewnym uproszczeniu, jest osoba, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, niezatrudniona i niewykonywująca innej pracy zarobkowej, ale zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (albo jeżeli jest to osoba niepełnosprawna, to jest zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej⁵.

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, które może przerodzić się w poważny problem, zwłaszcza kiedy jego poziom i natężenie pozostają wysokie w długim okresie. Ze względu na czas trwania wyróżnia się bezrobocie krótkookresowe, długookresowe, chroniczne, sezonowe. Ze względu na czynniki je wywołujące oraz konsekwencje jakie ze sobą niosą wyróżnia się natomiast bezrobocie strukturalne, koniunkturalne, technologiczne, frykcyjne czy naturalne. To ostatnie występuje zawsze, niezależnie od fazy cyklu koniunkturalnego, trwającego bądź nie sezonu czy dostępności miejsc pracy w przedsiębiorstwach. Przyczyną bezrobocia określanego jako naturalne jest fakt, że zawsze istnieje pewna liczba wolnych miejsc pracy oraz osób poszukujących lub zmieniających pracę. Ze względu na dynamikę tych procesów nie jest możliwa sytuacja, by w gospodarce nie było bezrobocia.

Najbardziej problematyczną sytuacją na rynku pracy jest natomiast nie tyle poziom bezrobocia, co utrzymywanie się tego zjawiska w dłuższej perspektywie czasowej. Niekorzystne tło, które utrwali bezrobocie w gospodarce jest główną przyczyną pojawienia się bezrobocia długookresowego (które trwa ponad rok). Wydłużający się okres poszukiwań pracy wywołuje szereg strat, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym. Stanowi też zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W Gminie Koło udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2020-2023 według danych GUS był niższy niż średnia dla powiatu kolskiego oraz średnia dla województwa wielkopolskiego. Warto zauważyć, że wskaźnik zmieniał się na przestrzeni analizowanego okresu, osiągając najwyższą wartość w 2019 roku (2,5), natomiast najniższą w 2023 roku (1,7). Szczegóły przedstawiono na rycinie poniżej.

⁵ Pojęcie osoby bezrobotnej zdefiniowano w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 475)

Ryc. 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Koło na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Kole, na koniec 2023 roku na terenie Gminy Koło łącznie zarejestrowanych było 80 bezrobotnych, z czego 23 osoby stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, a 11 osób posiadało tylko wykształcenie podstawowe. Warto zauważyć, że w jednostce analitycznej „Borki” zarejestrowanych było 12 osób bezrobotnych.

Analiza wskaźnikowa dla jednostek analitycznych, wskazująca na zróżnicowanie natężenia problemu bezrobocia w Gminie Koło, przeprowadzona została w oparciu o następujące wskaźniki:

- liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Najwięcej osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców zamieszkiwało jednostki: „Kaczyniec” (2,56), „Kielczew Górny” (1,97), „Skobielice” (1,91) oraz „Przybyłów” (1,70). Natomiast najniższy wskaźnik występował w jednostce „Sokołowo” (0,32). Przy czym w jednostkach analitycznych: „Aleksandrówka”, „Dąbrowa” oraz „Lucjanowo” nie zarejestrowano osób bezrobotnych.

Długotrwale bezrobocie jest jednym z najbardziej niekorzystnych zjawisk na rynku pracy, bardzo często powodując marginalizację społeczną osób nim dotkniętych. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym odnotowano w jednostkach: „Kielczew Smużny Czwarty” (100%), „Podlesie” (100%), „Kaczyniec” (75%) oraz „Skobielice” (66,7%). Natomiast w jednostkach: „Aleksandrówka”, „Chojny”, „Czołowo”, „Dąbrowa”, „Kamień”, „Lubiny”, „Lucjanowo”, „Mikołajówek”, „Ochle”, „Ruchenna”, „Sokołowo” oraz „Wandynów” nie zarejestrowano osób długotrwale bezrobotnych.

Osoby dotknięte bezrobociem mogą skorzystać z pomocy oferowanej w ramach funkcjonującego na terenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców kształtuje się szczególnie niekorzystanie w jednostkach „Skobielice” (1,9%) oraz „Przybyłów” (0,7%).

Ostatnim badanym wskaźnikiem w tym obszarze był odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych. Z analizy wynika, że najwięcej osób korzystających

z takiego wsparcia wśród osób bezrobotnych zaobserwowano w jednostkach „Mikołajówek” (100%), „Skobielice” (100%), „Dzierawy” (66,7%), „Powiercie-Wieś” (54,5%) oraz „Leśnica” (50,0%). Aby przeciwdziałać bezrobociu konieczne jest m.in. wprowadzenie odpowiedniej polityki zatrudnienia i organizacji pracy w instytucjach rynku pracy, które wspomagają osoby bezrobotne.

Szczegółowe dane dotyczące obszaru bezrobocia we wszystkich jednostkach analitycznych zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tab. 5. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze bezrobocia

Jednostka analityczna	BEZROBOCIE							
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców		Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	0,00	1,576	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Borki	1,56	-0,911	25,0%	0,121	0,4%	-0,228	25,0%	0,157
Chojny	0,56	0,691	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Czołowo	0,85	0,227	0,0%	0,924	0,3%	0,035	33,3%	-0,105
Dąbrowa	0,00	1,576	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Dzierawy	0,86	0,202	33,3%	-0,147	0,6%	-0,678	66,7%	-1,152
Kaczyniec	2,56	-2,500	75,0%	-1,487	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Kamiień	0,62	0,589	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Kielczew Górny	1,97	-1,553	20,0%	0,281	0,4%	-0,234	20,0%	0,314
Kielczew Smużny Czwarty	0,47	0,826	100,0%	-2,290	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Kielczew Smużny Pierwszy	1,20	-0,339	25,0%	0,121	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Leśnica	0,97	0,036	25,0%	0,121	0,5%	-0,454	50,0%	-0,628
Lubiny	1,14	-0,230	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Lucjanowo	0,00	1,576	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Mikołajówek	0,54	0,722	0,0%	0,924	0,5%	-0,583	100,0%	-2,199
Ochle	0,37	0,985	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Podlesie	1,10	-0,171	100,0%	-2,290	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Powiercie-Wieś	0,88	0,172	36,4%	-0,245	0,5%	-0,448	54,5%	-0,771
Powiercie-Kolonia	1,08	-0,139	42,9%	-0,453	0,2%	0,348	14,3%	0,494
Przybytów	1,70	-1,128	20,0%	0,281	0,7%	-0,930	40,0%	-0,314
Ruchenna	1,15	-0,251	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Skobielice	1,91	-1,462	66,7%	-1,219	1,9%	-3,919	100,0%	-2,199
Sokołowo	0,32	1,068	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Wandynów	1,15	-0,251	0,0%	0,924	0,0%	0,722	0,0%	0,942
Wrząca Wielka	1,11	-0,190	20,0%	0,281	0,2%	0,183	20,0%	0,314
Średnia dla Gminy	0,99	0,000	28,8%	0,000	0,3%	0,000	30,0%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kole oraz Urzędu Gminy Koło.

UBÓSTWO

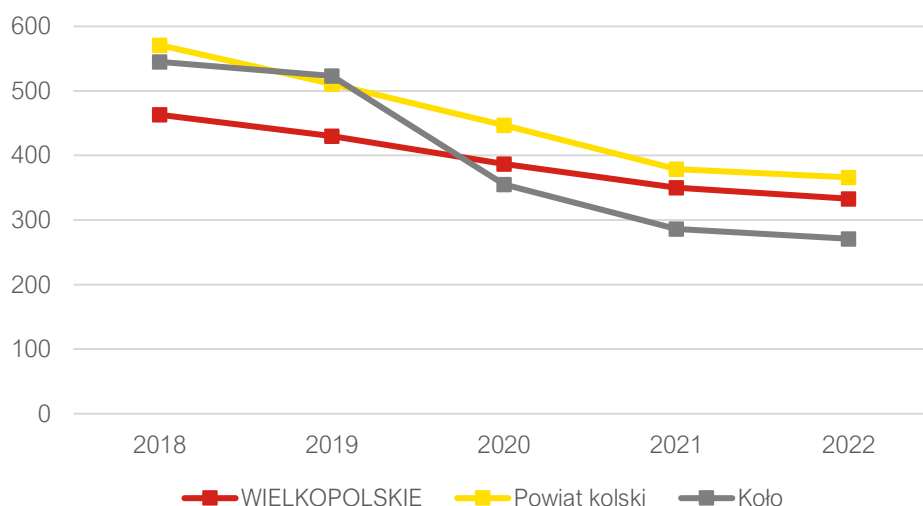
Występującemu i pogłębiającemu się zjawisku bezrobocia bardzo często współtowarzyszy zjawisko ubóstwa, które opiera się na odniesieniu poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez innych członków społeczeństwa. Ubóstwo rozumiane jest przede wszystkim jako ograniczenie środków do życia, a tym samym skutkujące obniżeniem się poziomu życia poza akceptowane w kraju zamieszkania minimum.

Na terenie Gminy Koło funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zlokalizowany przy ul. Toruńskiej 83 w Kole. Ośrodek w ramach swojej pracy podejmuje szereg działań, które zmierzają m.in. do ograniczenia zjawiska ubóstwa. Wśród zadań realizowanych przez tę instytucję wymienić można, np. działania z zakresu polityki społecznej na rzecz rodzin i osób, które nie mogą samodzielnie egzystować przy wykorzystywaniu własnych zasobów, uprawnień i możliwości, aby sprostać trudnej sytuacji, w jakiej się znaleźli. Do głównych zadań Ośrodka należy: przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także innych ustaw, realizacja rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów osłonowych. Ponadto do zadań ośrodków pomocy społecznej należy realizacja programów współfinansowanych ze środków unijnych oraz realizacja zadań wynikających z przepisów prawa.

Świadczona przez GOPS w Kole pomoc dla osób i rodzin, które znajdują się w kryzysowej sytuacji przybiera formy pieniężne i niepieniężne. Jedną z takich form jest przyznawanie świadczeń, w tym m.in.: zasiłków stałych, okresowych i celowych, a także innych świadczeń pieniężnych. Do niepieniężnych form pomocy zalicza się: pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, interwencję kryzysową, zapewnienie schronienia, posiłku, niezbędnych ubrań, sprawienie pogrzebu, a także usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy 377 mieszkańcom.

Poziom ubóstwa określić można m.in. za pomocą wskaźnika przedstawiającego liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W latach 2018-2019 wyniki dla Gminy Koło były wyższe niż wyniki dla województwa wielkopolskiego. W 2018 roku było to 545 osób na 10 tys. mieszkańców, a w 2019 roku 523 osoby na 10 tys. mieszkańców. Przy czym należy podkreślić, iż w latach 2020-2022 zauważyć można, że sytuacja w Gminie uległa znacznej poprawie – w 2022 roku 271 osób. Poprawa sytuacji jest również zauważalna zarówno dla powiatu, jak i dla województwa. Szczegółowe dane przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Ryc. 10. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w Gminie Koło na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poszczególnych jednostkach analitycznych zjawisko ubóstwa zbadano na podstawie następujących wskaźników:

- udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców,
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej.

Największy udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców w 2023 roku zanotowano w jednostkach: „Aleksandrówka” (5,9%), „Kamień” (4,3%), „Kielczew Górny” (4,3%) oraz „Lubiny” (2,3%). Najmniejszy udział w całkowitej liczbie mieszkańców beneficjenci ośrodka pomocy społecznej stanowili w jednostce „Sokołowo” (0,3%). Przy czym w jednostkach analitycznych „Chojny”, „Dąbrowa”, „Kielczew Smużny Pierwszy”, „Lucjanowo”, „Ochle”, „Podlesie” oraz „Wandynów” nie zarejestrowano osób korzystających z pomocy społecznej.

Z kolei w ujęciu ekonomicznym, najwyższy poziom pomocy finansowej ujętej w kwotach wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców zanotowano w jednostkach „Przybyłów” (11 245,14 zł), „Ruchenna” (10 152,87 zł) oraz „Kamień” (8 490,68 zł). Z kolei najmniejsza kwota wypłacanych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców stwierdzona została w jednostce „Ochle”, która wyniosła 297,40 zł. Przeliczając ten wskaźnik na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej zaobserwowano, że negatywne wartości wykazały jednostki: „Przybyłów” (1 944,75 zł), „Ruchenna” (1 472,17 zł) oraz „Powiercie-Wieś” (1 428,99 zł) przy czym średnia wartość wskaźnika dla całej Gminy wynosiła 729,45 zł. Natomiast najmniejszego wsparcia potrzebowały osoby zamieszkujące jednostkę „Kielczew Smużny Czwarty”, gdzie wypłacano zasiłki w kwocie 201,67 w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej. Natomiast w związku z brakiem osób korzystających z pomocy społecznej w jednostkach „Chojny”, „Dąbrowa”, „Kielczew Smużny Pierwszy”, „Lucjanowo”, „Podlesie” oraz „Wandynów” nie wypłacano zasiłków na tych obszarach.

Szczegółowe zestawienie wyników dla wszystkich jednostek analitycznych przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tab. 6. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwa

Jednostka analityczna	UBÓSTWO					
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	5,9%	-3,124	2 058,82	0,419	350,00	0,691
Borki	1,4%	-0,147	5 822,97	-0,750	992,49	-0,479
Chojny	0,0%	0,813	0,00	1,059	0,00	1,328
Czołowo	1,1%	0,056	3 934,47	-0,163	993,45	-0,481
Dąbrowa	0,0%	0,813	0,00	1,059	0,00	1,328
Dzierawy	0,6%	0,427	1 092,80	0,719	344,73	0,700
Kaczyniec	0,6%	0,384	551,38	0,887	286,72	0,806
Kamień	4,3%	-2,097	8 490,68	-1,579	854,38	-0,227
Kielczew Górny	4,3%	-2,086	3 669,29	-0,081	582,50	0,268
Kielczew Smużny Czwarty	0,9%	0,181	2 283,02	0,349	201,67	0,961
Kielczew Smużny Pierwszy	0,0%	0,813	0,00	1,059	0,00	1,328
Leśnica	1,0%	0,165	4 849,39	-0,448	408,73	0,584
Lubiny	2,3%	-0,708	1 590,91	0,564	700,00	0,054
Lucjanowo	0,0%	0,813	0,00	1,059	0,00	1,328
Mikołajówek	0,5%	0,453	3 144,09	0,082	365,50	0,663
Ochle	0,0%	0,813	297,40	0,966	266,67	0,843
Podlesie	0,0%	0,813	0,00	1,059	0,00	1,328
Powiercie-Wieś	1,7%	-0,316	4 705,90	-0,403	1 428,99	-1,274
Powiercie-Kolonia	1,5%	-0,218	918,03	0,773	331,00	0,725
Przybyłów	1,4%	-0,098	11 245,14	-2,434	1 944,75	-2,213
Ruchenna	1,1%	0,044	10 152,87	-2,095	1 472,17	-1,352
Skobielice	1,9%	-0,466	1 052,23	0,732	236,00	0,898
Sokołowo	0,3%	0,599	2 456,87	0,295	854,44	-0,228
Wandynów	0,0%	0,813	0,00	1,059	0,00	1,328
Wrząca Wielka	1,1%	0,069	5 507,25	-0,652	590,06	0,254
Średnia dla Gminy	1,2%	0,000	3408,13	0,000	729,45	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kole oraz Urzędu Gminy Koło.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość rozumie się jako wszelkiego rodzaju czyny określone przez prawo jako zachowania niezgodne z normą prawną, popełnione na danym terenie w określonym czasie. Do ograniczania przestępczości służą m.in. takie działania jak: prowadzenie profilaktyki kryminalistycznej, racjonalna polityka karna, kontrola społeczna, współpraca społeczności lokalnych z odpowiednimi służbami i wpływ wychowawczy.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Koło czuwają funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Kole zlokalizowanym przy ul. Sienkiewicza 14. Największymi zagrożeniami na terenie Gminy są kradzieże, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości.

Analizę wskaźnikową w obszarze przestępczości zbadano na podstawie następujących wskaźników:

- liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców,
- liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (13-17 lat) w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi).

Z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wynika, że najczęściej stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców odnotowano w jednostkach: „Wandynów” (91,95), „Chojny” (27,86), „Wrząca Wielka” (20,0) oraz „Skobelice” (19,11). Natomiast w jednostkach „Aleksandrówka”, „Kielczew Górny”, „Lubiny”, „Lucjanowo”, „Mikołajówek” oraz „Ruchenna” nie odnotowano przestępstw.

Przestępczość w Gminie Koło zbadano również za pomocą wskaźnika liczby czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (13-17 lat) w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi). Z zebranych danych wynika, że tego rodzaju czyny odnotowano w jednostce „Powiercie-Wieś”, gdzie spośród stwierdzonych przestępstw i wykroczeń 16,7% z nich popełnionych zostało przez osoby nieletnie. W pozostałych jednostkach nie odnotowano czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Szczegółowe zestawienie danych analizy wskaźnikowej w obszarze przestępczości przedstawiono w poniższej tabeli

Tab. 7. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczości

Jednostka analityczna	PRZESTĘPCZOŚĆ			
	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców		Liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (13-17 lat) w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi)	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	0,00	0,572	0,0%	0,651
Borki	9,13	0,065	0,0%	0,651
Chojny	27,86	-0,977	0,0%	0,651
Czołowo	7,07	0,179	0,0%	0,651
Dąbrowa	6,21	0,227	0,0%	0,651
Dzierawy	11,53	-0,069	0,0%	0,651
Kaczyniec	6,41	0,216	0,0%	0,651
Kamień	6,21	0,227	0,0%	0,651
Kielczew Górny	0,00	0,572	0,0%	0,651
Kielczew Smużny Czwarty	9,43	0,047	0,0%	0,651
Kielczew Smużny Pierwszy	15,06	-0,266	0,0%	0,651
Leśnica	12,11	-0,101	0,0%	0,651
Lubiny	0,00	0,572	0,0%	0,651
Lucjanowo	0,00	0,572	0,0%	0,651

Mikołajówek	0,00	0,572	0,0%	0,651
Ochle	18,59	-0,462	0,0%	0,651
Podlesie	10,99	-0,039	0,0%	0,651
Powiercie-Wieś	9,64	0,036	16,7%	-3,851
Powiercie-Kolonia	1,54	0,486	0,0%	0,651
Przybyłów	3,40	0,383	0,0%	0,651
Ruchenna	0,00	0,572	0,0%	0,651
Skobielice	19,11	-0,491	0,0%	0,651
Sokołowo	6,39	0,217	0,0%	0,651
Wandynów	91,95	-4,542	0,0%	0,651
Wrząca Wielka	20,00	-0,540	0,0%	0,651
Średnia dla Gminy	10,29	0,000	2,4%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Kole, GOPS w Kole oraz Urzędu Gminy Koło.

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Osoby ze szczególnymi potrzebami, rozumiane zgodnie z zakresem dostępności, zdefiniowanym w Programie Rządowym Dostępność Plus 2018-2025, to między innymi:

- osoby na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się,
- osoby niewidome i słabowidzące,
- osoby z niepełnosprawnością słuchu,
- osoby głuchoniewidome,
- osoby z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną,
- osoby starsze i osłabione chorobami,
- kobiety w ciąży,
- osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi,
- osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem (także z rozumieniem języka pisanego albo mówionego),
- osoby o nietypowym wzroście (w tym również dzieci),
- osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem, towarem.

Obszar dotyczący problemów osób ze szczególnymi potrzebami przeanalizowano w oparciu o:

- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców.

W skali całej Gminy, korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności było 86 osób przy 377 korzystających z pomocy społecznej ogółem. Pod tym względem największy udział beneficjentów zaobserwowano w jednostkach „Aleksandrówka” (5,9%), „Leśnica” (4,4%), „Kamień” (3,7%) oraz „Kielczew Górny” (3,5%). Natomiast w jednostkach „Chojny”, „Dąbrowa”, „Kielczew Smużny Pierwszy”, „Lubiny”, „Podlesie”, „Powiercie-Kolonia”, „Skobielice” oraz „Wandynów” nie odnotowano osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności.

Analizując odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców, największy udział beneficjentów zaobserwowano w jednostkach „Mikołajówek” (1,6%), „Ochle” (1,1%), „Kielczew Smużny Czwarty” (0,9%) oraz „Kamień” (0,6%). Przy czym 15 jednostek nie było zamieszkiwane przez osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Szczegółowe zestawienie analizy wskaźnikowej w obszarze osób ze szczególnymi potrzebami we wszystkich jednostkach analitycznych przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tab. 8. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze osób ze szczególnymi potrzebami

Jednostka analityczna	OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI			
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	5,9%	-3,129	0,0%	0,506
Borki	1,4%	-0,239	0,3%	-0,120
Chojny	0,0%	0,692	0,3%	-0,163
Czołowo	0,4%	0,417	0,0%	0,506
Dąbrowa	0,0%	0,692	0,0%	0,506
Dzierawy	1,2%	-0,056	0,0%	0,506
Kaczyniec	0,6%	0,276	0,0%	0,506
Kamień	3,7%	-1,728	0,6%	-0,986
Kielczew Górny	3,5%	-1,609	0,0%	0,506
Kielczew Smużny Czwarty	0,5%	0,386	0,9%	-1,760
Kielczew Smużny Pierwszy	0,0%	0,692	0,0%	0,506
Leśnica	4,4%	-2,139	0,5%	-0,657
Lubiny	0,0%	0,692	0,0%	0,506
Lucjanowo	0,5%	0,392	0,5%	-0,606
Mikołajówek	1,6%	-0,355	1,6%	-3,367
Ochle	1,1%	-0,032	1,1%	-2,172
Podlesie	0,0%	0,692	0,0%	0,506
Powiercie-Wieś	0,7%	0,223	0,1%	0,313
Powiercie-Kolonia	0,0%	0,692	0,0%	0,506
Przybyłów	1,7%	-0,412	0,3%	-0,311
Ruchenna	1,1%	-0,054	0,0%	0,506
Skobielice	0,0%	0,692	0,0%	0,506
Sokołowo	0,3%	0,485	0,0%	0,506
Wandynów	0,0%	0,692	0,0%	0,506
Wrząca Wielka	1,3%	-0,174	0,0%	0,506
Średnia dla Gminy	1,1%	0,000	0,2%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kole oraz Urzędu Gminy Koło.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny to termin pochodzący z pogranicza ekonomii i socjologii, oznaczający kapitał (jako element procesu produkcji i życia w zorganizowanym społeczeństwie), którego wartość opiera się na wzajemnych relacjach społecznych i zaufaniu jednostek, które dzięki niemu mogą osiągać więcej korzyści (z ekonomicznego i społecznego punktu widzenia). Powszechnie uważa się, że zachodzi pozytywna korelacja między wysokim poziomem kapitału społecznego a produktywnością gospodarki.

Ważnym aspektem w analizie sytuacji demograficznej jest struktura ludności w podziale na ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjmuje się wiek 15-64 lata, dla kobiet – 15-59 lat. Sytuację demograficzną w skali całej Gminy Koło opisano w części poświęconej wewnętrznym uwarunkowaniom rozwoju. Z kolei analiza danych na poziomie jednostek analitycznych wykazuje duże zróżnicowanie w tym zakresie.

Zjawiska związane ze zmianami liczby ludności w Gminie Koło, w podziale na jednostki analityczne, przeanalizowano za pomocą następujących wskaźników:

- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców,
- udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców,
- dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018.

Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców wskazuje na tendencje w zakresie potencjału nowej siły roboczej w najbliższych latach. Im niższy wskaźnik, tym potencjał ten jest mniejszy. Średnia wartość tego wskaźnika dla całej Gminy wynosi 3,7%. Jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika była mniejsza niż średnia dla całej Gminy to: „Chojny” (3,3%), „Kamień” (3,1%), „Kielczew Górny” (3,1%), „Powiercie-Kolonia” (3,1%), „Przybylów” (3,1%), „Ochle” (3,0%), „Powiercie-Wieś” (2,7%), „Borki” (2,6%), „Wrząca Wielka” (2,2%) oraz „Kielczew Smużny Pierwszy” (1,8%). Natomiast w jednostce „Ruchenna” zaobserwowano najwyższy udział dzieci w wieku 0-3 lat spośród wszystkich jednostek, wynosił on 21,8%.

Co więcej, na terenie Gminy obserwuje się podobne zjawisko związane z udziałem dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców. Jednostki analityczne, dla których wartości wskaźnika były mniejsze niż średnia dla całej Gminy (4,4%) to: „Dąbrowa” (4,3%), „Kamień” (4,3%), „Lucjanowo” (4,2%), „Powiercie-Kolonia” (4,0%), „Powiercie-Wieś” (3,9%), „Borki” (3,7%), „Lubiny” (3,4%), „Skobielice” (3,2%), „Chojny” (2,8%), „Kielczew Smużny Pierwszy” (2,7%), „Mikołajówek” (2,7%) oraz „Wrząca Wielka” (2,7%). Natomiast w jednostce „Podlesie” zaobserwowano najwyższy udział dzieci w wieku 3-6 lat spośród wszystkich jednostek, wynosił on 9,9%.

Z kolei wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, który zwiększa się w perspektywie lat, wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego, a także aktywności osób na rynku pracy, proces starzenia się społeczeństwa jest negatywnym zjawiskiem. Należy jednak zaznaczyć, że osoby starsze mają bardzo istotny wpływ na lokalną społeczność. Seniorzy bardzo często angażują się w wydarzenia kulturalne, czy integracyjne, mający przy tym duży wkład w rozwój społeczny – głównie ze względu na swoje życiowe doświadczenie. Największy udział osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym odnotowano w jednostce analitycznej „Ruchenna” (43,75). Pozostałymi jednostkami, w których również zaobserwowano wartości większe od średniej dla Gminy (30,36) to „Aleksandrówka” (41,67), „Skobielice” (39,77), „Wrząca Wielka” (38,60), „Dzierawy” (36,76), „Dąbrowa” (36,17), „Lucjanowo” (36,09), „Kamień” (36,08), „Wandynów” (35,42), „Kielczew Smużny Pierwszy” (35,38), „Kaczyniec” (34,74), „Mikołajówek” (34,58), „Powiercie-Wieś” (33,58), „Kielczew Smużny Czwarty” (33,33), „Lubiny” (31,37), „Powiercie-Kolonia” (30,58) oraz „Chojny” (30,45).

Porównanie danych o liczbie mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na koniec 2018 i 2023 roku wskazuje na duże wewnętrzne zróżnicowanie. Co więcej, na podstawie pozyskanych danych wyróżnić można grupy jednostek analitycznych zyskujących i tracących mieszkańców. Do grona jednostek, które pomiędzy 2018 a 2023 rokiem zyskały nowych mieszkańców należą: „Aleksandrówka”, „Borki”, „Chojny”, „Czołowo”, „Leśnica”, „Powiercie-Wieś”, „Powiercie-Kolonia” oraz „Skobielice”. W pozostałych jednostkach zaobserwowano zmniejszenie się populacji. Relatywnie największy przyrost odnotowano w jednostce „Leśnica”, dla której liczba mieszkańców w 2023 roku stanowiła 118,3% populacji z 2018 roku. Na drugim biegunie znalazła się jednostka „Kielczew Smużny Czwarty”, dla której liczba mieszkańców w 2023 roku stanowiła 89,5% populacji z 2018 roku.

Szczegółowe wyniki analizy wskaźnikowej w obszarze kapitału społecznego przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tab. 9. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze kapitału społecznego

Jednostka analityczna	KAPITAŁ SPOŁECZNY							
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców		Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców		Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	41,67	-1,741	7,4%	0,944	7,4%	1,707	107,9%	0,780
Borki	23,45	1,063	2,6%	-0,276	3,7%	-0,415	100,7%	-0,208
Chojny	30,45	-0,015	3,3%	-0,087	2,8%	-0,911	105,9%	0,503
Czołowo	21,23	1,406	3,7%	-0,001	5,7%	0,735	112,4%	1,386
Dąbrowa	36,17	-0,895	6,2%	0,650	4,3%	-0,015	97,6%	-0,626
Dzierawy	36,76	-0,986	4,3%	0,165	5,2%	0,466	97,7%	-0,603
Kaczyniec	34,74	-0,674	4,5%	0,207	6,4%	1,167	98,7%	-0,469
Kamień	36,08	-0,881	3,1%	-0,148	4,3%	-0,015	92,5%	-1,311
Kielczew Górny	25,66	0,723	3,1%	-0,137	4,7%	0,200	96,6%	-0,762
Kielczew Smużny Czwarty	33,33	-0,458	4,7%	0,266	5,7%	0,737	89,5%	-1,729
Kielczew Smużny Pierwszy	35,38	-0,773	1,8%	-0,482	2,7%	-0,954	95,7%	-0,884
Leśnica	22,44	1,219	5,1%	0,361	5,1%	0,407	118,3%	2,192
Lubiny	31,37	-0,156	4,5%	0,222	3,4%	-0,553	97,8%	-0,599
Lucjanowo	36,09	-0,882	4,2%	0,125	4,2%	-0,119	99,5%	-0,360
Mikołajówek	34,58	-0,650	4,3%	0,159	2,7%	-0,967	99,5%	-0,370
Ochle	30,18	0,028	3,0%	-0,182	4,5%	0,049	96,1%	-0,831
Podlesie	20,37	1,537	6,6%	0,749	9,9%	3,161	94,8%	-1,004
Powiercie-Wieś	33,58	-0,496	2,7%	-0,244	3,9%	-0,298	108,3%	0,824
Powiercie-Kolonia	30,58	-0,034	3,1%	-0,154	4,0%	-0,211	105,4%	0,430
Przybylów	26,02	0,668	3,1%	-0,159	4,4%	0,027	99,7%	-0,343
Ruchenna	43,75	-2,061	21,8%	4,668	6,9%	1,445	90,6%	-1,570
Skobielice	39,77	-1,449	5,7%	0,527	3,2%	-0,682	110,6%	1,136
Sokołowo	27,50	0,440	3,8%	0,039	6,7%	1,338	98,7%	-0,469
Wandynów	35,42	-0,779	4,6%	0,236	5,7%	0,787	91,6%	-1,440
Wrząca Wielka	38,60	-1,269	2,2%	-0,375	2,7%	-0,979	94,9%	-0,985
Średnia dla Gminy	30,36	0,000	3,7%	0,000	4,4%	0,000	102,2%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Koło.

POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM – AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

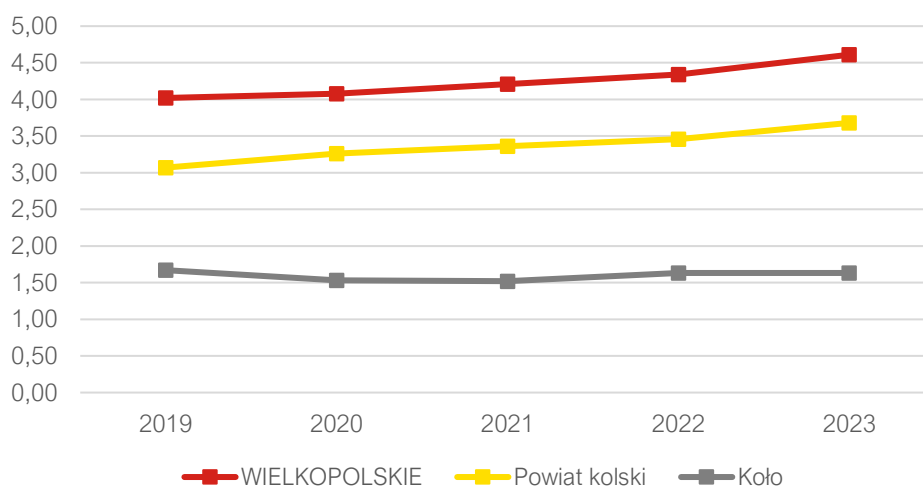
Aktywność społeczna – rozumiana jako praca społeczna, to uczestnictwo w działaniach zbiorowych wykraczających poza obowiązki związane z pełnieniem funkcji zawodowych i funkcji w rodzinie, zmierzające do realizacji cenionych wartości społecznych. Działalność społeczna charakteryzuje się dobrowolnością i samorządnością, bezinteresownością materialną i motywacjami altruistycznymi, jest traktowana jako jeden z przejawów socjalizacji. Aktywność społeczna polegająca na przynależności do różnego typu organizacji społecznych, udziale w pracach tych organizacji jest określana jako zinstytucjonalizowana aktywność społeczna⁶.

Aktywność społeczną kreuje i wspiera także lokalny samorząd, wszak do zadań własnych Gminy Koło należą m.in. sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury, kultury fizycznej i turystyki, a także wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej, oraz współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych. W Gminie Koło na tym polu aktywnie działa Biblioteka Publiczna Gminy Koło we Wrzącej Wielkiej. Biblioteka realizuje cele określone w ustawie o bibliotekach, służy zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i rozwoju społecznego, a także rozwojowi kultury i szerzeniu wiedzy na obszarze Gminy Koło.

Warto dodać, że na aktywność społeczną oraz uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym, wpływ mają również wydarzenia organizowane w poszczególnych sołectwach w oparciu o dostępną infrastrukturę.

Co więcej, aktywność społeczną kreują liczne wydarzenia organizowane w szkołach, których organem prowadzącym jest Gmina Koło. Są to m.in. koncerty charytatywne, pikniki rodzinne, Akcje Krwiodawstwa, kawiarenki charytatywne oraz wszelkie zbiórki dla potrzebujących.

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym przejawia się również w różnego rodzaju inicjatywach oddolnych, a także poprzez zorganizowane grupy społeczne, w tym m.in. organizacje pozarządowe. Na poniższej rycinie przedstawiono liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie w porównaniu do poziomu powiatu oraz województwa w latach 2019-2023. W 2023 roku wartość analizowanego wskaźnika dla Gminy Koło wyniosła 1,63 mieszkańców. Wynik ten był znacząco niższy od wyniku dla powiatu kolskiego (3,68) oraz województwa wielkopolskiego (4,61). Warto jednak zaznaczyć, że we wszystkich jednostkach dostrzega się pozytywny trend wzrostowy w zakresie funkcjonujących organizacji – przy czym należy pamiętać, że liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych nie zawsze odzwierciedla aktywność mieszkańców (część stowarzyszeń może być nieaktywna, tym samym nie wnosząc wiele w życie lokalnej społeczności).

Ryc. 11. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

⁶ Definicja pochodzi z: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/aktywnosc-spoieczna;3867107.html>

Na terenie Gminy Koło można wyróżnić następujące organizacje pozarządowe:

- Fundacja Naturalnie My,
- Koło Absolwentów Zespołu Szkół Ogrodniczych w Powierciu,
- Kółko Rolnicze w Dąbrowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna Kielczew Smużny Pierwszy,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Leśnicy,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ochlach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Powierciu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Przybyłowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna we Wrzącej Wielkiej,
- Stowarzyszenie „Progressum”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Powierciu „Dorośli Dzieciom”.

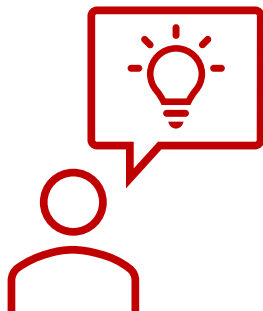
Analiza wskaźnikowa z zakresu poziomu aktywności społecznej przeprowadzona została w oparciu o następujące wskaźniki:

- liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców,
- frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych (I tura).

Według stanu na koniec 2023 roku na terenie Gminy Koło działało 16 kół gospodyń wiejskich, z czego największą wartością liczb kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców, odznaczały się jednostki analityczne: „Aleksandrówka” (1,47), „Ruchenna” (1,15), „Wandynów” (1,15) oraz „Podlesie” (1,10). W jednostkach: „Borki”, „Dzierawy”, „Kamień”, „Kielczew Górny”, „Kielczew Smużny Pierwszy”, „Leśnica”, „Lubiny”, „Ochle”, „Przybyłów” oraz „Wrząca Wielka” nie działały koła gospodyń wiejskich.

W I turze wyborów samorządowych w 2024 roku w Gminie Koło frekwencja wyniosła 48,89%. Wśród wskazanych jednostek analitycznych, najwyższa frekwencja w tych wyborach miała miejsce w jednostkach „Kielczew Smużny Czwarty” oraz „Sokołowo”, gdzie wyniosła 52,09%. Najniższą frekwencję odnotowano z kolei w jednostkach „Borki”, „Dzierawy”, „Lubiny”, „Ochle” oraz „Podlesie” gdzie wyniosła zaledwie 45,59%.

Szczegółowa analiza wskaźnikowa w obszarze aktywności społecznej przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tab. 10. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze poziomu uczestnictwa w życiu społecznym

Jednostka analityczna	POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM			
	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców		Frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych (I tura)	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	1,47	2,712	51,82	1,291
Borki	0,00	-0,423	45,59	-1,454
Chojny	0,28	0,171	50,00	0,489
Czołowo	0,28	0,180	51,82	1,291
Dąbrowa	0,62	0,901	47,11	-0,784
Dzierawy	0,00	-0,423	45,59	-1,454
Kaczyniec	0,64	0,944	47,11	-0,784
Kamień	0,00	-0,423	47,11	-0,784
Kielczew Górny	0,00	-0,423	48,88	-0,004
Kielczew Smużny Czwarty	0,47	0,583	52,09	1,410
Kielczew Smużny Pierwszy	0,00	-0,423	48,88	-0,004
Leśnica	0,00	-0,423	50,00	0,489
Lubiny	0,00	-0,423	45,59	-1,454
Lucjanowo	0,46	0,564	47,11	-0,784
Mikołajówek	0,54	0,723	47,11	-0,784
Ochle	0,00	-0,423	45,59	-1,454
Podlesie	1,10	1,919	45,59	-1,454
Powiercie-Wieś	0,08	-0,251	50,17	0,564
Powiercie-Kolonia	0,15	-0,094	50,17	0,564
Przybyłów	0,00	-0,423	50,17	0,564
Ruchenna	1,15	2,027	51,82	1,291
Skobielice	0,64	0,935	50,17	0,564
Sokołowo	0,32	0,258	52,09	1,410
Wandynów	1,15	2,027	48,88	-0,004
Wrząca Wielka	0,00	-0,423	47,11	-0,784
Średnia dla Gminy	0,20	0,000	48,89	0,000

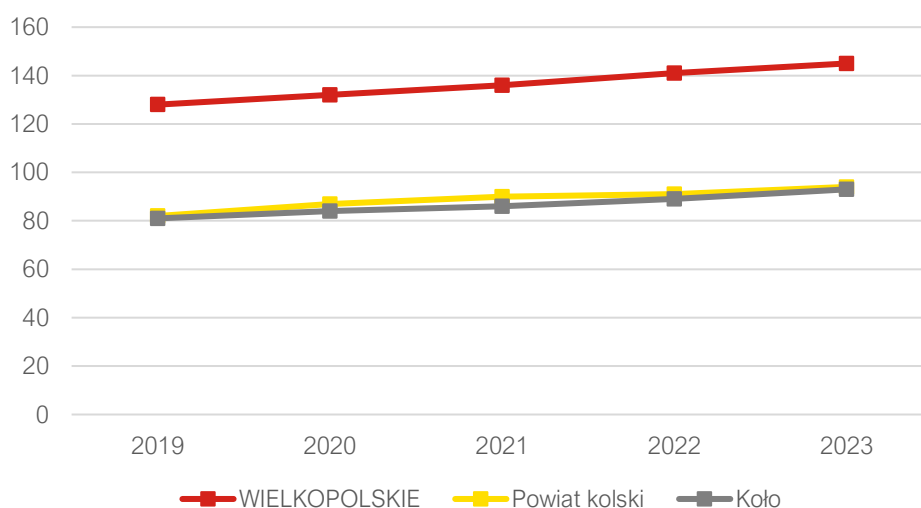
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Koło.

4.2. Sfera gospodarcza

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku na terenie Gminy Koło zarejestrowanych było 745 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 9,8% łącznej liczby zarejestrowanych podmiotów z całego powiatu kolskiego. Analiza obszarów działalności przedsiębiorstwa na podstawie PKD wykazuje, że najwięcej firm w 2023 roku prowadziło działalność w sekcjach: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle (193 podmioty), budownictwo (128 podmiotów) oraz przetwórstwo przemysłowe (67 podmiotów).

Pozostałe sekcje wyróżniające się liczebnością na tle reszty to: transport i gospodarka magazynowa (63 podmioty) oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (55 podmiotów).

Analizując sytuację gospodarczą Gminy Koło oraz powiatu kolskiego obrazowaną przez wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, zwraca uwagę ich niższa wartość w porównaniu do danych dla województwa wielkopolskiego. W 2023 roku, w Gminie Koło na 1000 mieszkańców przypadały 93 podmioty gospodarcze, natomiast w powiecie było to 94 podmiotów gospodarczych, podczas gdy w województwie było to 145 podmiotów gospodarczych.

Ryc. 12. Podmioty gospodarcze wpisane do REGON na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Strefa gospodarcza na terenie Gminy Koło zbadana została za pomocą następujących wskaźników:

- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem.

Najmniej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców odnotowano w jednostkach „Kaczyniec” (1,28) oraz „Kielczew Smużny Czwarty” (1,42), przy czym w jednostce analitycznej „Aleksandrówka” nie zarejestrowano żadnych podmiotów gospodarczych. Z kolei jednostkami, gdzie zaobserwowano najwięcej zarejestrowanych podmiotów w przeliczeniu na 100 mieszkańców są „Powiercie-Kolonia” (7,24), „Chojny” (6,96), „Wandynów” (6,90) oraz „Borki” (6,65).

Z kolei biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców, najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w jednostkach „Skobielice” (1,27), „Wandynów” (1,15), „Podlesie” (1,10) oraz „Przybyłów” (1,02). Natomiast w 2023 roku w jednostkach „Aleksandrówka”, „Dąbrowa”, „Kaczyniec”, „Kamień”, „Kielczew Smużny Czwarty”, „Lubiny”,

„Mikołajówek”, „Ruchenna”, „Sokołowo” oraz „Wrząca Wielka” nie zarejestrowano żadnych podmiotów gospodarczych.

Następnie analizie poddano liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem. Dzięki temu wskaźnikowi zauważyć można, że 25% wszystkich podmiotów w jednostkach „Podlesie” oraz „Skobielice” stanowiły podmioty zarejestrowane w 2023 roku.

Szczegółowe dane dotyczące analizy wskaźnikowej sfery gospodarczej przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tab. 11. Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA					
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	0,00	-2,559	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Borki	6,65	0,815	0,39	0,144	5,9%	-0,095
Chojny	6,96	0,974	0,28	-0,143	4,0%	-0,333
Czołowo	5,80	0,383	0,28	-0,132	4,9%	-0,222
Dąbrowa	3,73	-0,668	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Dzierawy	4,32	-0,366	0,29	-0,118	6,7%	0,004
Kaczyniec	1,28	-1,909	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Kamień	3,11	-0,984	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Kielczew Górny	3,54	-0,761	0,39	0,151	11,1%	0,565
Kielczew Smużny Czwarty	1,42	-1,841	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Kielczew Smużny Pierwszy	4,82	-0,114	0,60	0,682	12,5%	0,741
Leśnica	3,15	-0,962	0,24	-0,236	7,7%	0,134
Lubiny	4,55	-0,253	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Lucjanowo	2,31	-1,385	0,46	0,327	20,0%	1,688
Mikołajówek	2,69	-1,195	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Ochle	4,09	-0,484	0,37	0,095	9,1%	0,310
Podlesie	4,40	-0,329	1,10	1,948	25,0%	2,319
Powiercie-Wieś	5,86	0,416	0,32	-0,034	5,5%	-0,146
Powiercie-Kolonia	7,24	1,115	0,46	0,325	6,4%	-0,032
Przybyłów	6,12	0,547	1,02	1,748	16,7%	1,267
Ruchenna	5,75	0,357	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Skobielice	5,10	0,026	1,27	2,394	25,0%	2,319
Sokołowo	4,79	-0,128	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Wandynów	6,90	0,940	1,15	2,076	16,7%	1,267
Wrząca Wielka	4,44	-0,304	0,00	-0,853	0,0%	-0,838
Średnia dla Gminy	5,04	0,000	0,33	0,000	6,6%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Koło.

4.3. Sfera środowiskowa

Według ustawy o rewitalizacji szczególnymi zjawiskami kryzysowymi, występującymi w sferze środowiskowej są przekroczone standardy jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Sfera środowiskowa na terenie Gminy Koło przeanalizowana została za pomocą następujących wskaźników:

- liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców,
- liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców,
- liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców.

Przykładem zjawiska kryzysowego sfery środowiskowej, który zidentyfikowany został na terenie Gminy Koło jest występowanie wyrobów azbestowych. Azbest stanowi występujący w przyrodzie minerał odporny na działanie mrozu, wysokich temperatur, substancji chemicznych i rozciąganie. Składa się on z włókien – uwodnionych krzemianów magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Wyroby azbestowe przede wszystkim wykorzystywano w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Włókna azbestowe wnikają bezpośrednio do organizmu człowieka poprzez układ oddechowy, gromadzą się i zalegają w płucach. Azbest w niewielkim stopniu wchłaniany jest także przez skórę.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, azbest został zaklasyfikowany jako substancja rakotwórcza kategorii 1A. Jest to substancja szczególnie niebezpieczna, stanowiąca poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała, że największy problem z liczbą budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców występuje w jednostkach „Przybyłów” (10,54), „Wandynów” (10,34) oraz „Podlesie” (9,89). W przypadku 12 innych jednostek wartości również kształtowały się powyżej średniej dla Gminy (4,68).

W Gminie Koło w 2023 roku według Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) znajdowało się 1803 indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe. Biorąc pod uwagę liczbę indywidualnych źródeł ciepła przypadających na 100 mieszkańców, największy problem w tym zakresie obserwuje się w jednostkach „Wandynów” (28,74) oraz „Wrząca Wielka” (28,44). Z kolei najniższą wartość tego wskaźnika odnotowano w jednostce „Aleksandrówka” (16,18).

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem w tej sferze była liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców, który pośrednio informuje o stopniu natężenia ruchu drogowego, który z kolei niesie za sobą zwiększoną emisję hałasu i spalin do atmosfery. Analiza poziomu natężenia ruchu drogowego wykazała, że największa liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców odnotowana została w jednostkach „Chojny” (2,51) oraz „Lubiny” (2,27). Warto dodać, iż w obrębie 10 jednostek analitycznych nie odnotowano zdarzeń drogowych.

Szczegółowe dane dotyczące analizy wskaźnikowej sfery środowiskowej przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tab. 12. Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej

Jednostka analityczna	POKRYCIE AZBESTEM		JAKOŚĆ POWIETRZA		NATĘŻENIE RUCHU DROGOWEGO	
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców		Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców		Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	5,88	-0,477	16,18	1,821	0,00	0,972
Borki	5,87	-0,470	23,73	-0,409	0,39	0,424
Chojny	4,74	-0,020	26,46	-1,215	2,51	-2,539
Czołowo	3,39	0,513	22,21	0,041	0,71	-0,018
Dąbrowa	6,21	-0,607	20,50	0,545	0,62	0,102
Dzierawy	6,63	-0,773	20,75	0,471	0,29	0,568
Kaczyniec	7,05	-0,942	21,79	0,162	0,00	0,972
Kamień	4,35	0,134	23,60	-0,371	0,00	0,972
Kielczew Górny	6,69	-0,799	19,69	0,785	0,00	0,972
Kielczew Smużny Czwarty	6,13	-0,576	26,42	-1,202	0,00	0,972
Kielczew Smużny Pierwszy	6,02	-0,533	27,11	-1,406	0,00	0,972
Leśnica	3,63	0,419	17,43	1,450	1,21	-0,723
Lubiny	5,68	-0,397	25,00	-0,784	2,27	-2,211
Lucjanowo	6,48	-0,715	25,93	-1,057	0,93	-0,325
Mikołajówek	3,23	0,580	23,12	-0,228	0,00	0,972
Ochle	6,69	-0,798	24,54	-0,647	1,12	-0,590
Podlesie	9,89	-2,071	25,27	-0,865	0,00	0,972
Powiercie-Wieś	2,17	1,001	18,71	1,072	0,64	0,072
Powiercie-Kolonia	2,77	0,760	20,03	0,683	0,62	0,109
Przybyłów	10,54	-2,331	22,11	0,070	0,68	0,019
Ruchenna	2,30	0,949	18,39	1,167	1,15	-0,638
Skobielice	1,27	1,357	20,38	0,579	0,00	0,972
Sokołowo	3,51	0,466	23,64	-0,383	0,64	0,077
Wandynów	10,34	-2,252	28,74	-1,887	0,00	0,972
Wrząca Wielka	4,44	0,096	28,44	-1,801	1,78	-1,518
Średnia dla Gminy	4,68	0,000	22,34	0,000	0,69	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Koło.

4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gmina Koło jest gminą wiejską. Ponadto jest tzw. „gminą obwarzankową”, która otacza Miasto Koło i jest z nim powiązana funkcjonalnie. Siedziba władz samorządowych mieści się w sąsiedniej gminie Miasto Koło. W skład Gminy wchodzi 24 jednostki pomocnicze, tj.: sołectwo Borki, sołectwo Chojny, sołectwo Czołowo, sołectwo Dzierawy, sołectwo Dąbrowa, sołectwo Kaczyniec, sołectwo Kamień, sołectwo Kielczew Górny, sołectwo Kielczew Smużny Czwarty, sołectwo Kielczew Smużny Pierwszy, sołectwo Leśnica, sołectwo Lucjanowo, sołectwo Lubiny, sołectwo Mikołajówek, sołectwo Ochle, sołectwo Podlesie, sołectwo Powiercie, sołectwo Powiercie-Kolonia, sołectwo Przybyłów, sołectwo Ruchenna, sołectwo Skobielice, sołectwo Sokołowo, sołectwo Wandynów oraz sołectwo Wrząca Wielka. Największą miejscowością Gminy pod

względem liczby mieszkańców jest Powiercie, zamieszkiwane przez 1 245 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2023 roku według danych Urzędu Gminy w Kole), co odpowiada 15,4% populacji całej Gminy. Natomiast największym ośrodkiem pod względem powierzchni jest miejscowość Chojny, o powierzchni 10,92 km² licząca 767 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2023 r. wg danych Urzędu Gminy Koło), co odpowiada 4,4% populacji całej Gminy. Największy ruch budowlany obserwuje się na terenach graniczących z Miastem Koło, w szczególności na terenach wsi Powiercie, Powiercie-Kolonia oraz wieś Borki.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna to również ogólnodostępne tereny zieleni i obiekty infrastruktury publicznej, a także komunikacja, do której mieszkańcy mają bezpośredni dostęp. Obiekty infrastruktury sportowej, a tym także place zabaw umożliwiają mieszkańcom jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie aktywnego trybu życia już od najmłodszych lat. Aktywność fizyczna przekładająca się na sprawność psychofizyczną prowadzi do kształtowania wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych, co w konsekwencji zmniejsza niebezpieczeństwo zapadania na niektóre choroby cywilizacyjne. Z kolei dostęp do komunikacji pozwala mieszkańcom na łatwiejsze przemieszczanie się, tym samym poprawiając jakość życia, a także zmniejszając zagrożenie wykluczeniem transportowym. Co więcej, na jakość przestrzeni oraz jej funkcjonalność, w tym poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz reprezentatywność miejsc publicznych, wpływa szereg czynników, związanych z ogólnymi wrażeniami estetycznymi.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna na terenie Gminy Koło przeanalizowana została w oparciu o następujące wskaźniki:

- liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców,
- liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym,
- liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy, kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców,
- liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców,
- liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców,
- liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców.

Pod względem dostępności do obiektów infrastruktury sportowej mierzonej liczbą tych obiektów na 100 mieszkańców, wartości wyższe od średniej dla Gminy (0,32) odnotowano w jednostkach: „Lubiny” (2,27), „Sokołowo” (0,96), „Wrząca Wielka” (0,89), „Ochle” (0,74), „Skobielice” (0,64), „Kamień” (0,62), „Chojny” (0,56), oraz „Borki” (0,39). Natomiast w 12 jednostkach analitycznych nie występują żadne obiekty infrastruktury sportowej.

Istotnym elementem infrastruktury czasu wolnego są również place zabaw, które nie występują we wszystkich jednostkach analitycznych. Biorąc pod uwagę liczbę tych obiektów w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, to najwyższe wartości tego wskaźnika zostały odnotowane w jednostkach „Lubiny” (4,76), „Kamień” (3,45), „Skobielice” (2,94), „Kielczew Smużny Pierwszy” (2,22), „Przybłótów” (2,13) oraz „Ochle” (2,04). W jednostkach analitycznych „Aleksandrówka”, „Dąbrowa”, „Kaczyniec”, „Kielczew Górny”, „Kielczew Smużny Czwarty”, „Leśnica”, „Lucjanowo”, „Mikołajówek”, „Podlesie”, „Powiercie-Kolonia”, „Ruchenna” oraz „Wandynów” nie występują ogólnodostępne place zabaw.

Ważnym elementem infrastruktury publicznej są również obiekty aktywności mieszkańców, rozumiane jako świetlice, domy kultury, biblioteki czy remizy. Tego rodzaju obiekty nie występują w jednostkach: „Aleksandrówka”, „Borki”, „Chojny”, „Kaczyniec”, „Kielczew Górny”, „Kielczew Smużny Pierwszy”, „Lubiny”, „Lucjanowo”, „Mikołajówek”, „Powiercie-Kolonia”, „Ruchenna”, „Sokołowo” oraz „Wandynów”.

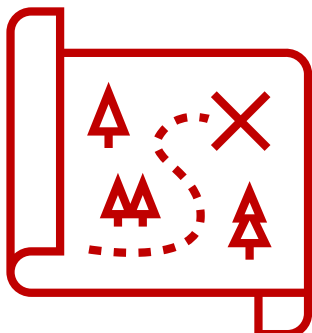
Największą liczbę centrów aktywności mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców charakteryzują się jednostki „Podlesie” (1,10), „Wrząca Wielka” (0,67) oraz „Skobielice” (0,64).

Pod względem dostępności komunikacyjnej, mierzonej liczbą czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców, najwyższe wartości wskaźnika odnotowane zostały w jednostkach „Leśnica” (3,39) oraz „Mikołajówek” (3,23). Natomiast brak czynnych przystanków autobusowych odnotowano w przypadku jednostek „Aleksandrówka” oraz „Podlesie”.

Zagadnienie ładu przestrzennego powiązane jest bezpośrednio z planowaniem przestrzennym. Poprzez pojęcie ładu przestrzennego należy rozumieć harmonijne ukształtowanie całości przestrzeni z uwzględnieniem relacji, uwarunkowań i wymagań funkcjonalno-przestrzennych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych, kulturowych i estetycznych. Zważając na formalno-prawny aspekt ładu przestrzenny powinien być kształtowany w oparciu o tworzone plany miejscowe. Często jednak, celem przyspieszenia procesu i obniżenia kosztów z nim związanych zamiast opracowywania planów, jednostki samorządu terytorialnego doraźnie wydają podmiotą decyzję o warunkach zabudowy. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców okazała się być kluczowa w jednostkach „Podlesie” (4,40), „Wandynów” (3,45), „Lucjanowo” (3,24), „Aleksandrówka” (2,94), „Kiełczew Górny” (2,76) oraz „Chojny” (2,51)

Analizując liczbę punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców, jednostkami, w których zarejestrowano tego rodzaju punkty są „Wandynów” (1,15), „Kamień” (0,62), „Chojny” (0,56), „Wrząca Wielka” (0,44), „Ochle” (0,37), „Przybyłów” (0,34), „Powiercie-Kolonia” (0,31), „Dzierawy” (0,29), „Powiercie-Wieś” (0,24) oraz „Czołowo” (0,14). W pozostałych jednostkach analitycznych odnotowano brak tego rodzaju punktów.

Szczegółowe dane dotyczące analizy wskaźnikowej sfery przestrzenno-funkcjonalnej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 13. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Jednostka analityczna	DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ						DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA		ŁAD PRZESTRZENNY		JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	
	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców		Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym		Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców		Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców		Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców		Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	0,00	-1,337	2,94	-1,565	0,00	0,669
Borki	0,39	0,138	0,77	0,014	0,00	-0,629	0,26	-1,074	0,13	0,705	0,00	0,669
Chojny	0,56	0,471	1,39	0,485	0,00	-0,629	1,39	0,067	2,51	-1,214	0,56	-1,336
Czołowo	0,28	-0,079	0,52	-0,177	0,14	-0,150	0,85	-0,481	0,42	0,468	0,14	0,160
Dąbrowa	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,62	1,472	2,48	1,168	0,00	0,811	0,00	0,669
Dzierawy	0,29	-0,068	1,47	0,548	0,29	0,346	2,31	0,988	1,15	-0,120	0,29	-0,368
Kaczyniec	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	1,28	-0,044	0,64	0,293	0,00	0,669
Kamień	0,62	0,600	3,45	2,052	0,62	1,472	1,24	-0,085	0,62	0,309	0,62	-1,567
Kielczew Górny	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	1,57	0,251	2,76	-1,415	0,00	0,669
Kielczew Smużny Czwarty	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	1,89	0,565	0,47	0,430	0,00	0,669
Kielczew Smużny Pierwszy	0,30	-0,042	2,22	1,119	0,30	0,390	1,51	0,181	0,30	0,567	0,00	0,669
Leśnica	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,24	0,190	3,39	2,081	1,45	-0,363	0,00	0,669
Lubiny	2,27	3,913	4,76	3,052	0,00	-0,629	2,27	0,955	1,14	-0,107	0,00	0,669
Lucjanowo	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	0,93	-0,403	3,24	-1,806	0,00	0,669
Mikołajówek	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	3,23	1,916	0,00	0,811	0,00	0,669
Ochle	0,74	0,845	2,04	0,981	0,37	0,629	2,23	0,912	0,00	0,811	0,37	-0,669
Podlesie	0,00	-0,646	0,00	-0,571	1,10	3,089	0,00	-1,337	4,40	-2,739	0,00	0,669
Powiercie-Wieś	0,24	-0,163	0,28	-0,357	0,16	-0,085	0,32	-1,013	0,64	0,292	0,24	-0,198
Powiercie-Kolonia	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	0,62	-0,716	1,23	-0,185	0,31	-0,440
Przybyłów	0,34	0,036	2,13	1,048	0,34	0,522	2,72	1,407	1,02	-0,013	0,34	-0,555

Ruchenna	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	2,30	0,981	0,00	0,811	0,00	0,669
Skobielice	0,64	0,631	2,94	1,667	0,64	1,526	2,55	1,232	1,27	-0,218	0,00	0,669
Sokołowo	0,96	1,276	1,72	0,740	0,00	-0,629	1,92	0,596	1,28	-0,221	0,00	0,669
Wandynów	0,00	-0,646	0,00	-0,571	0,00	-0,629	2,30	0,981	3,45	-1,974	1,15	-3,468
Wrząca Wielka	0,89	1,137	1,37	0,471	0,67	1,627	1,11	-0,217	1,11	-0,087	0,44	-0,931
Średnia dla Gminy	0,32	0,000	0,75	0,000	0,19	0,000	1,33	0,000	1,00	0,000	0,19	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Koło.

4.5. Sfera techniczna

Zdegradowane, a niekiedy także zdewastowane obiekty szpecą przestrzeń, niszcząc ład przestrzenny i walory estetyczne. Tereny, na których stan techniczny obiektów określa się jako zły lub bardzo zły często stają się nieatrakcyjne dla mieszkańców i przestają być użytkowane, co sprawia, że pogłębia się degradacja tego terenu. Zwiększa to tendencję do łamania norm społecznych oraz sprzyja wzrostowi przestępczości⁷.

Przestrzeń, w której realizowane są usługi z zakresu oświaty (budynki szkoły, przedszkoli), ochrony zdrowia (ośrodki zdrowia, przychodnie), działań władz samorządowych (budynki urzędów, placówek) itp. w dużym stopniu oddziałuje na poziom ogólnego zadowolenia mieszkańców z realizacji tych usług, co w sposób bezpośredni wiąże się z nastrojami i emocjami pojawiającymi się w sferze społecznej. Do obiektów przestrzeni publicznej należą także budynki komunalne. Pojęcie to rozumiane jako ogół lokali należących do gminy, służących realizacji zadań własnych gminy. Budynek w dobrym stanie technicznym oprócz ogólnego dobrego stanu zewnętrznego powinien charakteryzować się również dobrą efektywnością energetyczną, a także brakiem barier architektonicznych.

Według ustawy o rewitalizacji negatywnymi zjawiskami technicznymi, które należy przeanalizować są w szczególności: stan degradacji technicznej obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Sfera techniczna na terenie Gminy Koło przeanalizowana została w oparciu o następujące wskaźniki:

- liczba obiektów przestrzeni publicznej (place zabaw, skwery, zieleńce, place, inne ogólnodostępne przestrzenie publiczne) w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców,
- liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców,
- liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnia ścieków itp.) na 100 mieszkańców,
- liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców.

Biorąc pod uwagę liczbę obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców to negatywne zjawiska zanotowane zostały w przypadku jednostek: „Lubiny” (1,14), „Borki” (0,26), „Wrząca Wielka” (0,22), „Czołowo” (0,14) oraz „Powiercie-Wieś” (0,08). W pozostałych jednostkach analitycznych nie występują obiekty przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym.

Na terenie jednostek przeprowadzono również analizę liczby obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Przeliczając liczbę takich obiektów na 100 mieszkańców zauważa się, że w jednostki analityczne „Wrząca Wielka” (2,00), „Chojny” (1,39), „Sokołowo” (1,28) oraz „Kamień” (1,24) charakteryzują się największym natężeniem obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym. Przy czym należy zauważyć, iż w dziesięciu jednostkach nie odnotowano obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Pod względem efektywności energetycznej mierzonej liczbą obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji na 100 mieszkańców, najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w jednostkach

⁷ Teoria rozbitych okien (teoria rozbitej szyby): G. Kelling, C. Coles, 1982, Fixing Broken Windows: Restoring Order and Reducing Crime in Our Communities

„Przybyłów” (0,34), „Wrząca Wielka” (0,22) oraz „Powiercie-Wieś” (0,08). W pozostałych jednostkach analitycznych obiekty komunalne nie wymagają przeprowadzenia termomodernizacji.

Analizując dostępność obiektów komunalnych w oparciu o liczbę obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na 100 mieszkańców, to zauważyć można, że negatywne wartości wskaźnika wystąpiły tylko w przypadku jednostek: „Przybyłów” (0,34), „Wrząca Wielka” (0,22) oraz „Powiercie-Wieś” (0,08). W pozostałych jednostkach brak jest obiektów komunalnych, które są niedostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami.

Szczegółowe dane analizy wskaźnikowej sfery technicznej przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tab. 14. Analiza wskaźnikowa sfery technicznej

Jednostka analityczna	STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ				EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA		ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI	
	Liczba obiektów przestrzeni publicznej (place zabaw, skwery, zieleńce, place, inne ogólnodostępne przestrzenie publiczne) w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców		Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców		Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców		Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Aleksandrówka	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Borki	0,26	-0,818	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Chojny	0,00	0,326	1,39	-1,734	0,00	0,467	0,00	0,467
Czołowo	0,14	-0,294	0,28	0,273	0,00	0,467	0,00	0,467
Dąbrowa	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Dzierawy	0,00	0,326	0,86	-0,779	0,00	0,467	0,00	0,467
Kaczyniec	0,00	0,326	0,64	-0,375	0,00	0,467	0,00	0,467
Kamień	0,00	0,326	1,24	-1,462	0,00	0,467	0,00	0,467
Kielczew Górny	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Kielczew Smużny Czwarty	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Kielczew Smużny Pierwszy	0,00	0,326	0,30	0,240	0,00	0,467	0,00	0,467
Leśnica	0,00	0,326	0,24	0,347	0,00	0,467	0,00	0,467
Lubiny	1,14	-4,658	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Lucjanowo	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Mikołajówek	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Ochle	0,00	0,326	0,37	0,112	0,00	0,467	0,00	0,467
Podlesie	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Powiercie-Wieś	0,08	-0,026	0,16	0,494	0,08	-0,542	0,08	-0,542
Powiercie-Kolonia	0,00	0,326	0,15	0,506	0,00	0,467	0,00	0,467
Przybyłów	0,00	0,326	0,34	0,169	0,34	-3,807	0,34	-3,807
Ruchenna	0,00	0,326	0,00	0,784	0,00	0,467	0,00	0,467
Skobielice	0,00	0,326	0,64	-0,367	0,00	0,467	0,00	0,467
Sokołowo	0,00	0,326	1,28	-1,527	0,00	0,467	0,00	0,467
Wandynów	0,00	0,326	1,15	-1,294	0,00	0,467	0,00	0,467
Wrząca Wielka	0,22	-0,649	2,00	-2,832	0,22	-2,325	0,22	-2,325
Średnia dla Gminy	0,07	0,000	0,43	0,000	0,04	0,000	0,04	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Koło.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych jest ujemna (mniejsza od 0) w sferze społecznej oraz przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej zdiagnozowano w następujących jednostkach analitycznych Gminy Koło: „Borki”, „Dzierawy”, „Kamień”, „Kielczew Górny”, „Mikołajówek”, „Powiercie – Wieś”, „Przybów”, „Skobielice” oraz „Wrząca Wielka”. W powyższych jednostkach, za wyjątkiem jednostki analitycznej „Skobielice”, stwierdzono współwystępowanie stanu kryzysowego w przynajmniej jednej z pozostałych sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). Oznacza to, że do zbioru jednostek tworzących obszar zdegradowany zaliczyć można wszystkie wymienione powyżej jednostki analityczne za wyjątkiem jednostki „Skobielice”.

W poniższej tabeli przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy wskaźnikowej sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego dla wszystkich badanych jednostek analitycznych w Gminie Koło.

Tab. 15. Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego – zestawienie zbiorcze

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Aleksandrówka	0,379	-1,417	0,772	-0,680	0,511
Borki	-0,211	0,288	-0,152	-0,029	0,225
Chojny	0,402	0,166	-1,258	-0,359	-0,118
Czołowo	0,426	0,010	0,179	-0,043	0,228
Dąbrowa	0,510	-0,786	0,013	0,484	0,511
Dzierawy	-0,102	-0,160	0,089	0,221	0,120
Kaczyniec	0,106	-1,200	0,064	-0,155	0,221
Kamień	-0,360	-0,891	0,245	0,464	-0,050
Kielczew Górny	-0,198	-0,015	0,319	-0,390	0,511
Kielczew Smużny Czwarty	0,107	-1,177	-0,269	-0,030	0,511
Kielczew Smużny Pierwszy	0,159	0,436	-0,322	0,481	0,375
Leśnica	0,081	-0,355	0,382	0,227	0,402
Lubiny	0,102	-0,648	-1,130	1,309	-0,735
Lucjanowo	0,407	0,210	-0,699	-0,565	0,511
Mikołajówek	-0,255	-0,962	0,441	0,258	0,511
Ochle	0,081	-0,027	-0,678	0,585	0,343
Podlesie	0,537	1,313	-0,655	-0,256	0,511
Powiercie-Wieś	-0,380	0,079	0,715	-0,254	-0,154
Powiercie-Kolonia	0,257	0,470	0,517	-0,531	0,442

Przybyłów	-0,364	1,187	-0,747	0,407	-1,780
Ruchenna	0,377	-0,445	0,493	0,102	0,511
Skobielice	-0,308	1,580	0,969	0,918	0,223
Sokołowo	0,541	-0,606	0,053	0,405	-0,066
Wandynów	0,216	1,428	-1,056	-1,051	-0,008
Wrząca Wielka	-0,242	-0,665	-1,074	0,333	-2,033

Źródło: opracowanie własne.

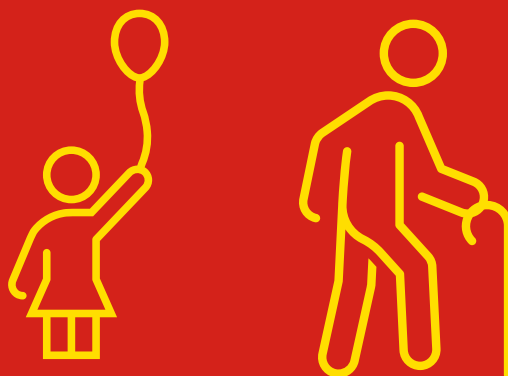
W następnej tabeli przedstawione są uporządkowane wyniki analizy sfery społecznej jednostek analitycznych obszaru zdegradowanego ze wskazaniem liczby sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych oraz dotyczących ich danych powierzchniowych i ludnościowych.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany tworzy osiem jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 35,8 km², co stanowi 34,9% powierzchni Gminy, a zamieszkiwany jest przez 3 704 osób, które odpowiadają 45,9% ogółu mieszkańców Gminy.

Tab. 16. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Koło

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej (os.)	Udział wśród całkowitej ludności Gminy (%)	Powierzchnia jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Powiercie-Wieś	-0,380	2	1 245	15,4%	7,3	7,1%
Przybyłów	-0,364	2	294	3,6%	5,7	5,6%
Kamień	-0,360	2	161	2,0%	3,3	3,2%
Mikołajówek	-0,255	1	186	2,3%	3,4	3,4%
Wrząca Wielka	-0,242	3	450	5,6%	5,1	5,0%
Borki	-0,211	2	767	9,5%	2,0	1,9%
Kielczew Górny	-0,198	2	254	3,1%	3,9	3,8%
Dzierawy	-0,102	1	347	4,3%	5,1	5,0%
SUMA			3 704	45,9%	35,8	34,9%

Źródło: opracowanie własne.

6. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, aby występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Koło kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową, jako obszar rewitalizacji przyjęto jednostki analityczne „Wrząca Wielka” oraz „Powiercie Wieś”. Wyboru tych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów, takich jak:

- zachodzi w nich wysoka koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej,
- w jednostkach występują negatywne zjawiska przynajmniej w dwóch z pozostałych sfer,
- jednostki są zamieszkiwane przez przynajmniej 5% ogółu mieszkańców.

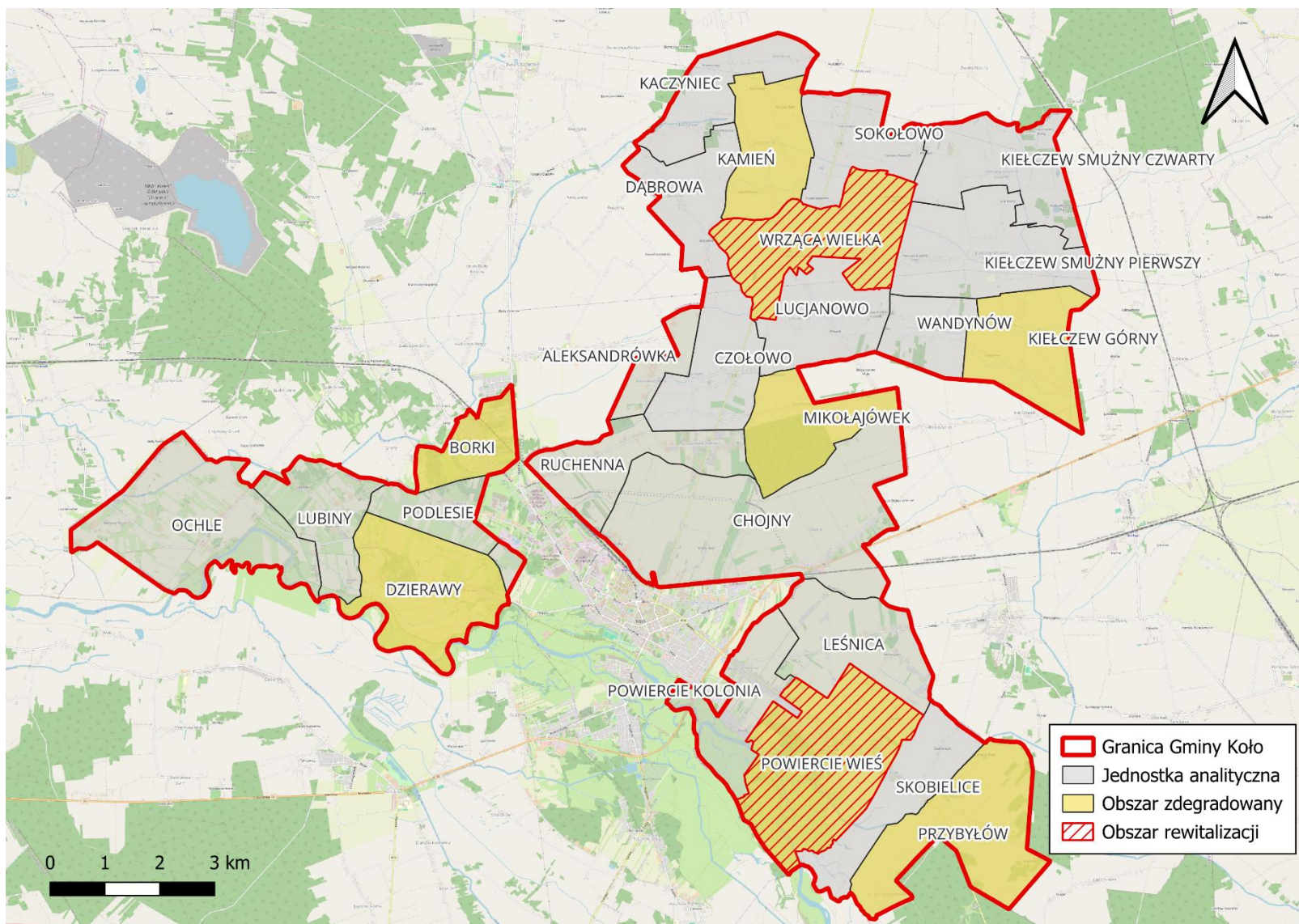
„Powiercie-Wieś” – jest to jednostka znajdująca się w południowej części Gminy Koło, której powierzchnia wynosi 7,3 km², co daje 7,1% powierzchni całej Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 1 245 osób, których udział w strukturze populacji całej Gminy wynosi 15,4%. To najbardziej zaludniona jednostka analityczna na terenie Gminy. W jednostce zachodzi koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na terenie jednostki znajduje się m.in. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Powierciu, Szkoła Podstawowa im. Orła Białego, Ochotnicza Straż Pożarna, Kościół Parafialny Błogosławionych 108 Męczenników, sklepy spożywcze, a także inne usługi służące lokalnej społeczności.

„Wrząca Wielka” – jest to jednostka znajdująca się w północnej części Gminy Koło, której powierzchnia wynosi 5,1 km², co daje 5% powierzchni całej Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 450 osób, których udział w strukturze populacji całej Gminy wynosi 5,6%. To czwarta najbardziej zaludniona jednostka analityczna na terenie Gminy. W jednostce zachodzi koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz technicznej. Na terenie jednostki znajduje się m.in. agencja pocztowa, przychodnia lekarska, Biblioteka Publiczna Gminy Koło, Szkoła Podstawowa im. T. Halika, Ochotnicza Straż Pożarna, Kościół św. Jakuba, sklepy spożywcze, punkt apteczny, pałac z przełomu XVIII i XIX w., a także inne usługi służące lokalnej społeczności.

Wyznaczony obszar rewitalizacji wpisuje się w ustawowe ramy wyznaczania takich obszarów. Obejmuje on 21,0% mieszkańców Gminy oraz 12,1% powierzchni, co umożliwi koncentrację terytorialną działań rewitalizacyjnych.

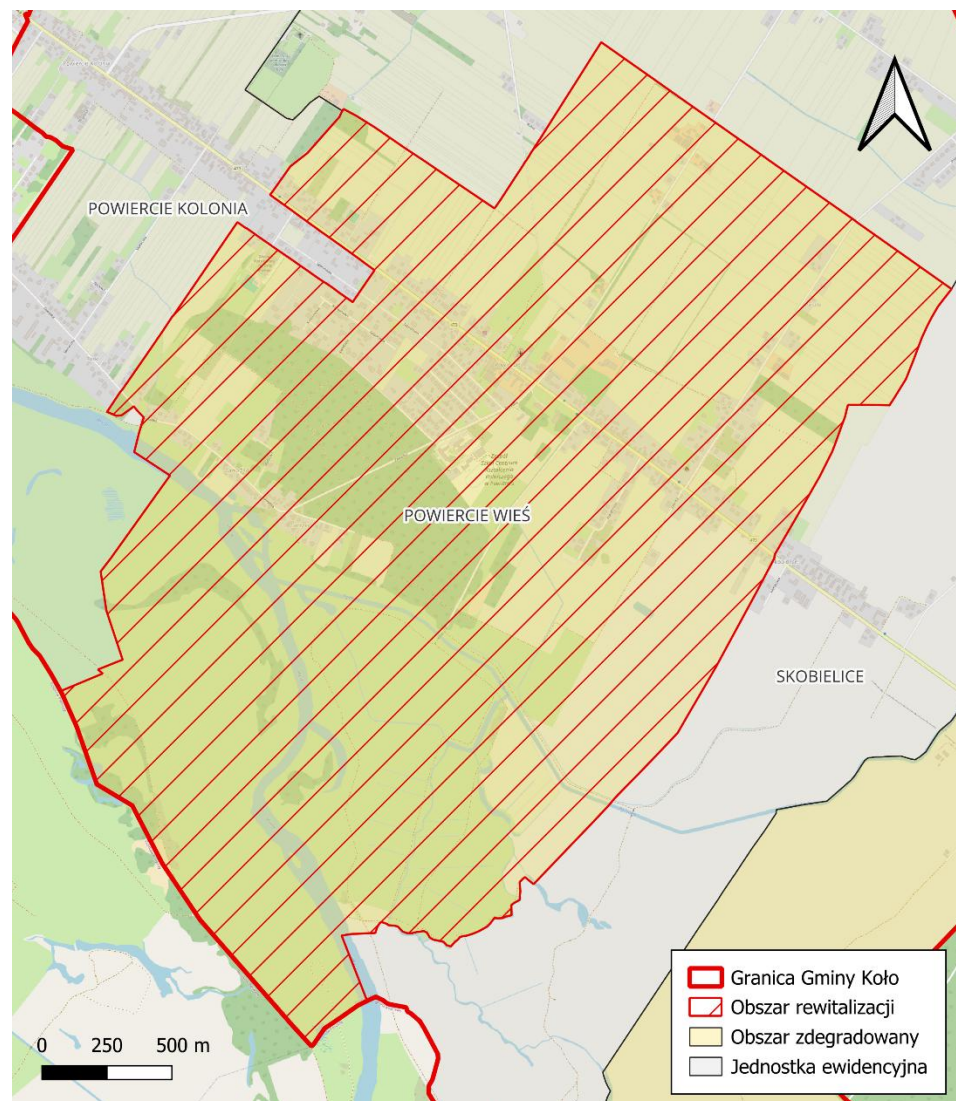
Obszar zdegradowany wraz z obszarem rewitalizacji prezentuje mapa zasadnicza, sporządzona zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy o rewitalizacji i stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

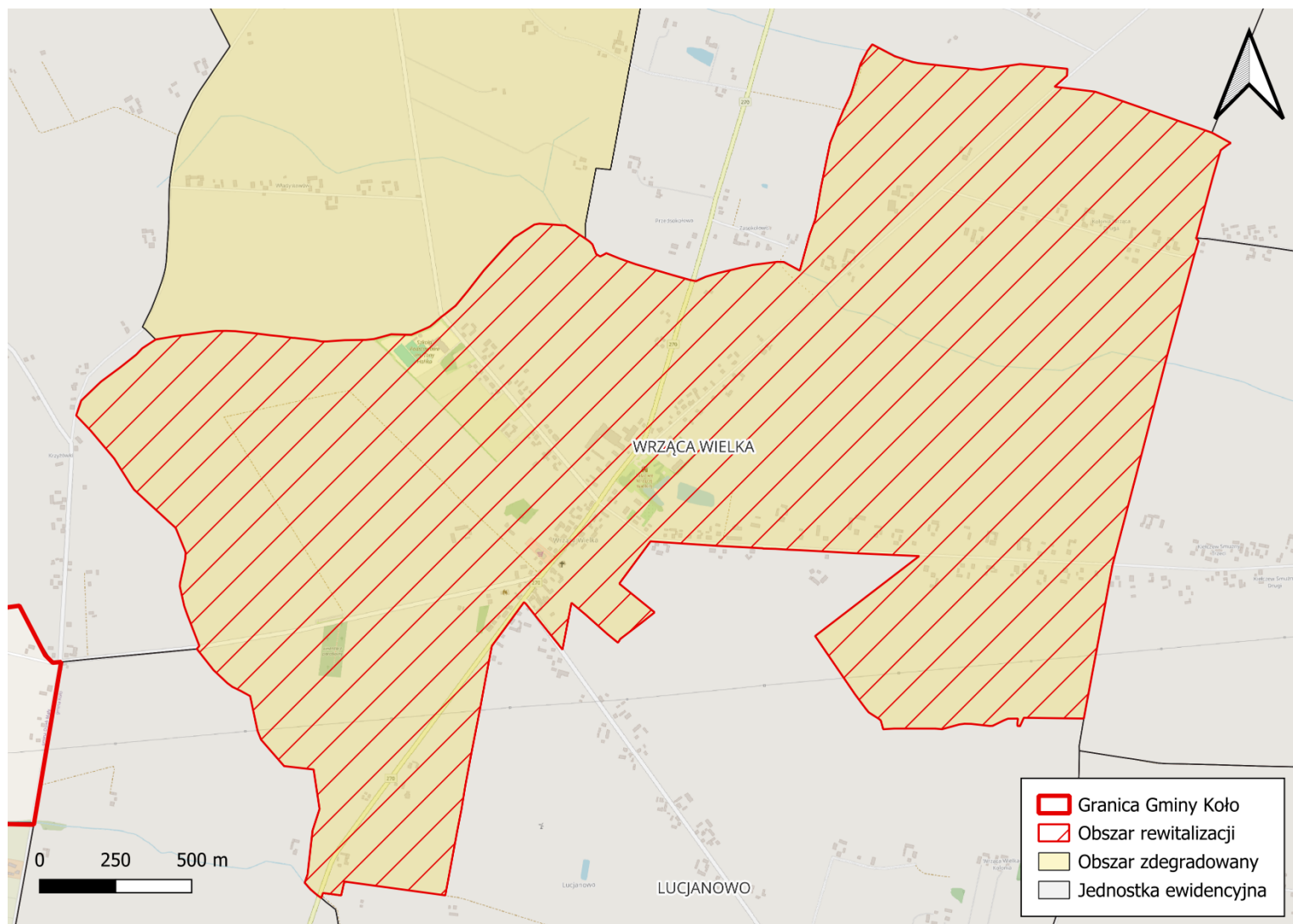
Ryc. 13. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Kołomyja

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 14. Obszar rewitalizacji - jednostka analityczna "Powiercie Wieś"

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 15. Obszar rewitalizacji - jednostka analityczna "Wrząca Wielka"

Źródło: opracowanie własne.

7. Spis rycin

Ryc. 1. Położenie Gminy Koło na tle powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego	5
Ryc. 2. Granice Gminy Koło	6
Ryc. 3. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Koło	8
Ryc. 4. Zmiany liczby ludności w Gminie Koło w latach 2013-2023	9
Ryc. 5. Struktura ludności w Gminie Koło w latach 2019-2023	10
Ryc. 6. Wysokość dochodów i wydatków Gminy Koło w latach 2018-2023	10
Ryc. 7. Dochody własne Gminy Koło na 1 mieszkańca w latach 2019-2023 na tle powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego	11
Ryc. 8. Podział Gminy Koło na jednostki analityczne	17
Ryc. 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Koło na tle powiatu i województwa	22
Ryc. 10. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w Gminie Koło na tle powiatu i województwa	25
Ryc. 11. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców	32
Ryc. 12. Podmioty gospodarcze wpisane do REGON na 1000 mieszkańców	35
Ryc. 13. Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Koło	48
Ryc. 14. Obszar rewitalizacji - jednostka analityczna "Powiercie Wieś"	49
Ryc. 15. Obszar rewitalizacji - jednostka analityczna "Wrząca Wielka"	50

8. Spis tabel

Tab. 1. Zmiany liczby ludności w powiecie kolskim w latach 2019-2023	8
Tab. 2. Jednostki analityczne wyznaczone w Gminie Koło	15
Tab. 3. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Koło	16
Tab. 4. Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych	18
Tab. 5. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze bezrobocia	23
Tab. 6. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwa	26
Tab. 7. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczości	27
Tab. 8. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze osób ze szczególnymi potrzebami	29
Tab. 9. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze kapitału społecznego	31
Tab. 10. Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze poziomu uczestnictwa w życiu społecznym	34
Tab. 11. Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej	36
Tab. 12. Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej	38
Tab. 13. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej	41
Tab. 14. Analiza wskaźnikowa sfery technicznej	44
Tab. 15. Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego – zestawienie zbiorcze	45
Tab. 16. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Koło	46